

आध्यात्मिक केटी

नवी-नयात : देवाचार्यदेव ज्ञान, पदीय

मा मायवी

पुस्तक नोंद करूया
आज आत्म केरीशन

ॐ
मा
ॐ

ॐ
मा
ॐ

पु. सज्जोगी नरेन्द्र

ॐ सर्वयःस्यः ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् ॐ ॥

वर्ष १५]

अप्रिल १९९६

[अंक १]

॥ ॐ मा ॐ ॥

*
વાર્ષિક લવાજમ
રૂપિયા દસ

*
: પ્રકાશક .
શ્રી કેલાસબહેન એન. પરીખ,
શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ,
'નીલોષા' અંગણો, ત્રિમૂર્તિ
મોસાયટી, ગવર્નમેન્ટ પાંચ
અંગણ પાસે, ગુલબર્ધ ટેકરા,
અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૧૫

*
: મુદ્રક :
કાન્તિબાઈ મ. મિસ્ત્રી
આદિત્ય મુદ્રણાલય
રાયખડ
અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૧

આધ્યાત્મિક કેડી

શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ : અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૧૫

વર્ષ ૧૫]

* એપ્રિલ-૧૯૯૬ *

[અંક ૧

અનુક્રમણિકા

અદાર આયુષોથી શાંતિ યુદ્ધ ખેલતા રાજયોગી	...	૧
વિશ્વતા સંસાર સમરાંગણમાં રાજયોગી		
— સમાદરતાનો સંદેશ	સતીશભાઈ ભટ્ટ	૩
'દિવ્ય ઔષધિ' પ્રદાન	...	૪
રાસરામેશ્વર રાજયોગી જન્મખાષ્ટમીએ...	...	૫
ધડિયાળના કાંટે	...	૭
તમે ક્યાં ઊભા છો ?	...	૮
જ્ઞાનગોષ્ઠી	...	૧૦
શાંતિ	...	૧૪
શાંતિ-પ્રશ્નોત્તરી	...	૧૮
આર્ય સંસ્કૃતિનું પુનરુત્થાન	...	૨૨
ધનિકોને લાલચતી	...	૨૪
નવરાત્રીની અષ્ટમીએ પ્રત્યક્ષ ઉપસ્થિતિનો		
અહેસાસ કરાવ્યો	...	૨૭
સૂતરના તાંતણે ટેકરાઈલ માર્કેટમાં ગાયત્રી મહાયજ	...	૨૯
પૂ. રાજયોગીનો અમેરિકાનો ધાર્યાજ - મે-જૂન ૧૯૯૬	...	૩૧
પૂ. રાજયોગીજીનો ઇંગ્લેન્ડ-અમેરિકાનો ધાર્યાજ-		
ઓગસ્ટ ૧૯૯૬	...	૩૨
નિત્ય-સ્મરણ	મુન્નલ દવે	પૂંકું ૩
સમાચાર		પૂંકું ૩

□

અઠાર આયુધોથી શાંતિ યુદ્ધ ખેલતા રાજયોગીજી

તા. ૧૭-૨-'૬૬ શનિવારે મહાશિવરાત્રીની સંધ્યાએ 'શ્રદ્ધા' કુટિરમાં ભક્તોની ભીડ જામી હતી. જેના 'રોમેરોમમાં "ૐ" "卐" એમ, સ્વસ્તિક એવા એમકારેશ્વર કલ્યાણકારી ચિહ્નો દેખાય છે; તેવા રાજયોગીજીના દર્શન કરી ધન્યતા અનુભવવાની એક અભિપ્સા ભક્તોમાં હોય તેમ વરતાતું હતું.

આજે પૂજ્ય રાજયોગીજીનો સેવાયજ્ઞ યૌવનમાં પ્રવેશી વધુ ગહન અને અલૌકિક માનવ કલ્યાણના શિખરો સર કરી રહ્યો છે.

આજના શુભ પ્રસંગે પૂજ્ય રાજયોગીજી પોતાતું વક્તવ્ય આ પ્રમાણે રજૂ કરે છે :

“ પ્રવેશ આર્યો માટે, અધ્યાત્મિકતાના સંશ્રામમાં
અપ્યુ આયુધ મોતી તણું; વિશ્વના સમરાંગણમાં
ખેલી રહ્યો છું યુદ્ધ અઠાર આયુધો થકી.

માતાજીએ ગઈ તા. ૧૧-૩-'૭૫ની મહાશિવરાત્રીના દિવસે મને મોતીની માળા પહેરાવી ને આધ્યાત્મિક ક્ષેત્રે પ્રવેશ આપ્યો. સંસાર સમરાંગણમાં લડવા માટે મને આયુધ તરીકે મોતીની માળા આપી.

માતાજીએ મોતીની જ માળા શા માટે આપી? રુદ્રાક્ષ, સ્ફટિક, તુલસી વગેરેની માળા નહિ? મારા મત મુજબ મોતી પવિત્ર ગણાય છે. સફેદ રંગ શાંતિનું પ્રતીક છે. સફેદ પ્રકાશ અધકારને દૂર કરે છે.

માળાના મણકા ૧૦૮ અને મેરુ થઈને ૧૦૯ થાય. આ ૧૦૯ મણકામાં ૧૮ મારાં આયુધો છે. જેવાં કે—

વડરિપુનાં છ આયુધો,
નવ સિદ્ધાંતોના નવ આયુધો
મન, વચન, કર્મની પવિત્રતાનાં ત્રણ આયુધો.

— એમ કુલ ૧૮ આયુધો છે.

મારી સાથે તમે બધાં બેઠાં છો, અથવા તો મારી પાસે મુલાકાત માટે જે કોઈ વ્યક્તિ આવે છે તેને તેની અંગત વ્યથા હોય છે. દરેકની વ્યથા જુદી જુદી હોય છે. હવે આ વ્યથાને સુલઝાવવા માટે મારે સંસારના સમરાંગણમાં અંપલાવવું પડે છે.

માતાજીએ મને મોતીની માળા પહેરાવીને સંસાર સમરાંગણમાં પહોંચાડી દીધો છે. આ સંસાર સમરાંગણમાં આધ્યાત્મિક યુદ્ધ ખેલતો ખેલતો આજે હું બાવીસમા વર્ષમાં પ્રવેશ કરું છું.

બાવીસ વર્ષથી મોતીની માળામાં મણકારૂપે ગોઠવાયેલા ૧૦૯ની વ્યૂહરચના આ પ્રમાણે છે :

૧૮ મારાં આયુધો :

૬ પદ્ધિરિપુતું નિયંત્રણ, ૩ મન, વચન, કર્મની પવિત્રતા, ૯ સિદ્ધાંતો, ૯૦ મારા સંત્રીઓ / સૈનિકો અને ૧ મેરુ સમા સેનાપતિ - મા ભગવતી

૯૦ સંગીઓ એટલે - અગાઉ મારામાં અને માતાજીમાં જન્મને શ્રદ્ધા છે તેવા બે ટકા લોકોનો મેં ઉલ્લેખ કર્યો હતો. આ બે ટકામાં આવતા લોકો મારા ૯૦ સંત્રીઓ / સૈનિકો છે.

આમ મોતીની માળામાં ગોઠવાયેલાં આધ્યાત્મિક આયુધોથી સજ્જ હું વિશ્વના સંસાર સમરાંગણમાં સાત્ત્વિકતા, નૈતિકતા અને માનવતાને પ્રસરાવવા અને અધશ્રદ્ધાને વિદારવાનું યુદ્ધ ખેલી રહ્યો છું.”

ઉપરોક્ત વચનો પૂ. શ્રી રાજયોગી નરેન્દ્રજીએ તેમના નિવાસસ્થાન ‘શ્રદ્ધા’ના પ્રાંગણમાં તેમની આધ્યાત્મિક દ્વિદશાબ્દી મહોત્સવના સમાપન સમારંભમાં ઉચ્ચાર્યા હતા.

આ પ્રસંગે પૂ. રાજયોગી નરેન્દ્રજી આધ્યાત્મિક દ્વિદશાબ્દી અભિવાદન ગ્રંથ ‘વિશ્વના સંસાર સમરાંગણમાં’ તેમ જ ‘સંયોગ રાજયોગી ને માત તણા’ની વીડિયો કેસેટનું મંગળ પ્રકાશન પૂ. પરસનબાના વરદ હસ્તે કરવામાં આવ્યું હતું.

પૂ. પરસનબાની ‘શ્રદ્ધા’ના પ્રાંગણમાં પધરામણી થઈ ત્યારે સમગ્ર વાતાવરણમાં અનોખી અલૌકિકતા પથરાઈ ગઈ હતી. સૌએ તેમનો જ્યજ્યકાર કર્યો હતો અને તાળીઓના ગડગડાટથી વધાવી લીધાં હતાં. સફેદ વસ્ત્રો પરિધાન કરેલાં પૂ. બા માથે મુગટ અને ગળામાં મોતીની માળાથી ઓપતાં હતાં. તેઓ પૂ. શ્રીની બાજુમાં ઢિંચકા પર બિરાજમાન થયાં ત્યારે રાજમાતા તરીકે તેમનો જ્યંકાર થયો હતો. તેમણે આશીર્વાદ આપતાં કહ્યું : “સૌને મારા અંતરના આશીર્વાદ છે.”

કાર્યક્રમના અંતમાં ભાઈશ્રી મુંબલે તાંડવ નૃત્યની સરસ ઝલક રજૂ કરી હતી. સમગ્ર માહોલ આશ્ચર્યચકિત અને ભાવવિભોર બની ગયું હતું. પૂજ્ય રાજયોગીજીએ પણ તાંડવનૃત્યની આ ઝલકમાં પોતાની આગવી ઝલક ઉમેરી સમગ્ર વાતાવરણ કેલાસમય બનાવી દીધું હતું.

પૂજ્ય ગુરુદેવનો મુંબઈનો કાર્યયજ્ઞ

* તા. ૬-૪-૯૬ થી ૭-૪-૯૬ શનિ-રવિવાર

* સમય : બપોરે ૧૨-૦૦ થી ૪-૦૦ * સ્થળ : ૭૯/૮૧, જોષી નારણદાસ લક્ષ્મીદાસની વાડી, બોરાબજાર, ફોર્ટ, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૦૧

* તા. ૮-૪-૯૬ ‘નિલોખા’ મુલાકાત બંધ. તા. ૯-૪-૯૬ ‘નિલોખા’ મુલાકાત ચાલુ.

વિશ્વના સંસાર સમરાંગણમાં રાજયોગી સમાદરતાનો સંદેશ

સતીશભાઈ ભટ્ટ

કોઈ એવી વિશિષ્ટ આકૃતિ ધડતી વેળાએ વિશ્વના કુંભકારને પણ થોડી પળો વિમાસણની હોય છે. આ કૃતિને રૂપ-ગુણના સલાટી-ટપલા મારતાં, તેને થાય છે કે આ ટપલા તેને કર્મના કે જગત સાથે ટક્કર લેવાના સંઘર્ષના મારું છું. તેનું એક મન એમ કહે છે કે આ તો મારું જ સ્વરૂપ છે અને બીજું મન એમ કહે છે કે ભલે મારું સ્વરૂપ છે પણ તેને હું માનવી તરીકે જગતમાં મોકલી રહ્યો છું. છતાં ય એક ચોક્કસ નિષ્કર્ષ તેનો છે કે આ મારું માનવીય સ્વરૂપ કર્મના કે જગત સાથેના સંઘર્ષોમાંથી નીપજતાં સુખ-દુઃખ, જય-પરાજય કે લાભ-અલાભની અસરો કે મનો-વેદનાઓથી પર છે-અસરમુક્ત છે તે કર્મ વગરનો રહી નહીં શકે પરંતુ ફળના ભાવથી મુક્ત હશે.

જીવન-જીવ માત્ર શરીરી ખનતાં, દેહી ખનતાં જગતની સાથે સંબંધે જોડાય છે. જગતમાં તો આવવું જ પડે છે. અહીં કર્મવાદનો ઉદય થઈ ચૂક્યો છે. પૂરા ધરોળા સાથે ઘટના ઘટે છે-જીવનની કર્મ-સંઘર્ષ બહુ પાસે ઊભેલા છે. ભેદરેખા બહુ પાતળી છે. શરીર ધર્મો અને મન ધર્મો બંનેના જન્મ નામ પડતાંવેંત જ પ્રારંભ થઈ ચૂકે છે. સ્વીકાર કરો કે નહિ, સ્વયં ઈશ્વર પણ સાકાર થાય ત્યારે તેને સંઘર્ષ ખેલવો જ પડે છે. સંઘર્ષ જગતનો સ્વભાવ છે. માનવી તેમાં અંતર્ગત થયો એટલે સંઘર્ષનો સ્વીકાર તેને કરવો જ રહ્યો. તેનો કોઈ પર્યાય નથી. ગીતાએ કર્મને તેથી તો ઘણું જ સ્પષ્ટ કર્યું છે. પાર્થ કર્મ વિના જીવી ના શકત. જીવન ગૂંચવાડો ત્યારે સર્જે છે જ્યારે મૂઢતા પ્રવર્તે છે. ભલે એ દુર્યોધન છે પરંતુ તેનો મૂઢતાનો સ્વીકાર સાચો છે-ધર્મને જાણવા છતાં તેનો સ્વીકાર ના કરી શકાય અને અધર્મને જાણવા છતાં તેનો ત્યાગ ના થઈ શકે. રાજયોગીનો આ જગતમાં 'સંભવ' આ બધી ઘટનાના પરિપ્રેક્ષ્યમાં અતિ મહત્વનો છે. ધર્મ સંસ્થાપનાર્થાય સંભવામિ યુગે યુગે! કેટલાક જીવનને (જીવનભવ) સાગર કહે છે. કેટલાક ભવાડવિ (જંગલ) કહે છે, તો કેટલાક તેને સમરાંગણ-વિશ્વ સમરાંગણ. ઉપલબ્ધિઓ સમજવા જેવી છે. રાજયોગી ન્યાં ઊભા છે, જેવા પણ ઊભા છે અને જે કંઈ કારણ-વશાત્ ઊભા છે તે કુરુક્ષેત્ર, તે વિશ્વ સમરાંગણમાં તેમની છટાધારી કેવી છે તે મહત્વપૂર્ણ છે. કૃષ્ણ કે રાજયોગી હથિયારધારી નથી, અખતરધારી નથી, બંને જણ કોઈની સાથે લડવા આવ્યા નથી-છતાં ય યુદ્ધને જુએ છે, માણે છે અને યુદ્ધ જીતાડે છે. બંનેના હોઠે અણધાર્યું સ્મિત છે, યુદ્ધભૂમિ પર હોવા છતાં તેમના મનમાં યુદ્ધ નથી. અને બંને અજ્ઞેય યોદ્ધા છે. અગર જે તેમની પાસે હથિયારો છે તો કેવળ નવ સૂત્રો-નવ જીવન સિદ્ધાંતો, જે થકી અન્યને માટે જીવવું, અન્યને જીવાડવા. પરિત્રાણાય સાધૂનામ્! બંને એવી હસ્તીઓ છે કે જેમના સાન્નિધ્યમાત્રથી યુદ્ધ આસાન બની જાય. યુદ્ધભૂમિને વ્રજભૂમિમાં પરિવર્તિત કરે તે રાજયોગી. વિષને પ્રેમરસમાં પરિવર્તિત કરે તે રાજયોગી. તેમના જ શબ્દોના સાર રૂપે કહું તો-‘મોત પણ આવે તો કહી દઉં કે મિલકત પરાઈ છે.’ માતૃશરણે સર્વસ્વ ન્યોછાવર. તેમનું મારું ય જીવન શ્રદ્ધા-શરણાગતિનું અલગ સ્વરૂપ છે.

આધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૬૬]

હવે, તો, પ્રશ્ન એ ઊભો રહે છે કે રાજયોગી વિશ્વ સમરાંગણમાં શાથી ? તે કોઈ શત્રુ નથી, કોઈ તેમનું શત્રુ નથી, તેમની પાસે હથિયાર નથી, તેમને-જગતની પાસે કોઈ લેણદેણનો હિસાબ પતાવવાનો નથી છતાં જગત સમરાંગણનું નકારાત્મક વિશેષણ કેમ સ્વીકારે છે ? પરમ પોતે જ માતૃભાવે, પિતૃભાવે, સખાભાવે, બંધુભાવે અને આપ્તજનભાવે સામે ઊભું છે. રાજયોગીને અનુભવસિદ્ધ કરવા પ્રમાણુભૂત બનાવવા, જગત અસારતા, બ્રામકતા, નિરસતાનો ઠાસ પુરાવો છે તેવું સિદ્ધ કરવા તેમનો અત્રે સંઘર્ષ છે. જગતની સર્વ સેવા કરીને સ્વને સંપૂર્ણ 'અકર્મ' બનાવવો તેવો મકસદ પરમ તત્ત્વના પરમ જ તેમના સદ્ગુરુ છે. તેમની મર્દાનગીનું હર ઘડી માપ લીધા કરે છે. સત્યની શોધ શું ? પ્રેમની શી પ્રસ્તાવના ? કેવળ અહોભાવ. વિશ્વ સમરાંગણમાં વિશ્વરૂપ દર્શન જેઓ આપી રહ્યા છે - સુર, શબ્દ અને સ્વરૂપ સઘળાં જ્યાં તેમનામાં વિલીન થઈ જાય છે.

તો, રાજયોગીની, સમરાંગણમાં ઊભેલા રણુધીરની જિંદગીને જોવી, વિસ્મયપૂર્વક નિહાળવી એક કળા છે, આત્મસૂઝ છે. આશ્ચર્યથી નહિ - આશ્ચર્ય તો ભૌતિકવાદી, વિજ્ઞાનવાદી છે. તે તોડકોડમાં અને પુનઃ જોડાણમાં માને છે. વિસ્મયમાં તો તમે જ રહેતા નથી કેવળ રાજયોગી રહે છે. તમે ખોવાઈ જઈને, તમારી અસ્મિતાને ઓગાળીને, તમારા સમગ્ર અસ્તિત્વના આકારને તોડીને ઊભા રહેવું, તેમનું દર્શન કરવું અને માણવા એવી તમારી પળોને કામે લગાડવી તે વિસ્મય છે. વિસ્મયમાં માનવી હસી શકે છે, રડી શકે છે, ખોલી નથી શકતો, વિચારી નથી શકતો. રાજયોગીને વિચારવાના નથી હોતા, માણવાના હોય છે.

હે રણુધીર ! સરકાર ! વિશ્વ સમરાંગણમાં આપ જે કોઈ પદ્ધતિ ધર છો તો ભલે, પરંતુ અમે પણ ઊભા છીએ-દુર્યોધનોની સામે, દુશાસનોની સામે, શકુનિઓની સામે, જરાસંધોની સામે. હ્યો આ અમારી લાકડાની તલવારો આપને ચરણે અને શરણે ધરી દઈએ છીએ. અમારી પાસે પાર્થનું જ્ઞાન નથી, જ્ઞાન નથી, શક્તિ નથી કે સામર્થ્ય નથી શસ્ત્રનું. કૃપા કરો કે અમે આપના વિરાટત્વમાં સમાઈ જઈએ.

‘દિવ્ય ઔષધિ’ પ્રદાન

તલ. ૧૪-૯-૧૯૫૫ સર્વાંસે ૯-૧૫ વાગે પૂજા દરમિયાન માતાજીએ નીચે પ્રમાણેના પ્રવર્તમાન પ્રાણુધાતક રોગોની દિવ્ય ઔષધિ અંગે માર્ગદર્શન આપ્યું :

કેન્સરના રોગ માટે	—	પ્રાણૌષધિ	—	જલક પ્રેશર માટે	—	રક્તૌષધિ
ડાયાબીટીસના રોગ માટે	—	મધૌષધિ	—	એઈડ્સ માટે	—	કામૌષધિ
હૃદય રોગ માટે	—	શિવૌષધિ				

ઉપરોક્ત બિમારીથી પીડાતા દરદીએ ‘દિવ્ય ઔષધિ’નું સેવન કરવાની ઇચ્છા હોય તો બિમારી અંગેનો ડોક્ટરનો રીપોર્ટ કે લેબોરેટરીનો રીપોર્ટ નિદાન માટે લાવવો જરૂરી છે.

આ ઔષધિ મા ભગવતી તરફથી પ્રદાન થયેલી છે. અતિ મૂલ્યવાન છે. આ ઔષધિ પૂજ્ય રાજયોગીજીની મુલાકાત દરમિયાન ‘નિલોષા’ પરથી જ મળી શકશે. અન્ય સ્થળે મુલાકાત દરમિયાન આ ઔષધિ મળી શકશે નહિ.

આ ઔષધિની સાથે સાથે પૂજ્યશ્રીના અન્ય આદેશોનું પણ ચૂસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે.

રાસરાસેશ્વર રાજયોગીજી જન્માષ્ટમીએ....

ઈ. સ. ૧૯૯૫ના ઓગસ્ટની એ અદારમી તારીખ હતી. વિક્રમ સંવત ૨૦૫૧ના શ્રાવણ વદ આઠમનો એ દિવસ એટલે જન્માષ્ટમી. શ્રીકૃષ્ણનો જન્મ દિવસ. અગાઉના વર્ષે શ્રીકૃષ્ણની રસમય ગોપિત વાતો રજૂ કરી ચૂકેલા રાજયોગીજી પાસેથી સૌને કૃષ્ણ જન્મોત્સવની અવનવી રસલ્હાણુ લૂંટવાની અપેક્ષા હતી, પણ કોણુ જાણે કેમ, પૃચ્છા કરનાર સૌને જન્માષ્ટમી નિમિત્તે પોતે કોઈ ઉત્સવ કરનાર નથી તેમ સ્પષ્ટ જણાવ્યું હતું ને પોતે પોતાની મસ્તીમાં મસ્ત હતા.

જન્માષ્ટમીના દિવસે અપોરે તેઓનો મિત્તજ અચાનક અદલાયો. તેઓ કૃષ્ણમય બની ગયા અને તેમણે કૃષ્ણના વ્યક્તિત્વને-કાર્યને નિજની આનીમાં વાચા આપી, જે આ પ્રમાણે હતી :

“ શ્રીકૃષ્ણુ યશોદાનો લાડલો, સુદામાનો મિત્ર, બલરામનો ભાઈ, પાંડવોનો તારણુહાર, ગોપીઓના જિગરનો ટુકડો, બાલ સખાઓનો સાથીદાર, કંસનો દુશ્મન, મહાભારતના યુદ્ધના મેદાનમાં ગીતા વહેવડાવનાર એક યુગપુરુષ.”

આમ શ્રીકૃષ્ણુના જીવનનાં જુદાં જુદાં પાસાંઓને તપાસીએ તો દરેક વખતે શ્રીકૃષ્ણુ આપણને જુદા જુદા લાગશે. ક્યારેક વિરાટકાય તો ક્યારેક વામન, તો ક્યારેક બાળચેષ્ટા તો ક્યારેક સામાન્ય માનવીનો દેખાવ. આ બધાં મહાનપુરુષોનાં લક્ષણો છે.

હજારો સાલો વીતી ગઈ, કંઈક રાજ-મહારાજઓ આવ્યા ને ચાલ્યા ગયા, કંઈક સદ્ગતનો અદલાઈ ગઈ. ફક્ત ઇતિહાસે જ નોંધ લીધી. દ્વારિકાનો મહારાજ શ્રીકૃષ્ણુ આજદિન લોકહૈયે જૂલતો રહ્યો. આની પાછળનું એક જ કારણુ છે કે શ્રીકૃષ્ણુ આખી જિંદગી લોકોને પ્રેમ આપ્યો છે. બ્યારે લોકોને રક્ષણુ જેઈએ ત્યારે રક્ષણુ આપ્યું છે. જુઓ તેમની આખી જિંદગી બાળપણથી દ્વારિકાના મહારાજ સુધીની - તો જણાશે કે તેમણે પ્રેમ અને રક્ષણુને જ આગળ ધર્યાં છે. તેમના સમસ્ત જીવનમાં અને અસ્તિત્વમાં પ્રેમ જ હતો, જેથી આજે પણ તેઓશ્રી પ્રેમલક્ષણુ ભક્તિથી જ પૂજાય છે.

રાજયોગીએ પણ તમો બધાંને શું આપ્યું છે ? શા માટે તમો બધાં આવો છો ? આની પાછળ પણ પ્રેમ જ છે ને ! મેં તમને બધાંને અલૌકિક પ્રેમની સાંકળથી બાંધી દીધા છે ને તે પ્રેમ તમોને અત્રે ખેંચી લાવે છે. માટે આવો, આજે જન્માષ્ટમી છે તો શ્રીકૃષ્ણુના પ્રેમરસનું પાન કરીને કૃતાર્થ થઈએ.

શ્રીકૃષ્ણુના પ્રેમરસમાં તરબોળ બનીને તેમણે એક ધૂનની રચના કરી, જે અત્રે પ્રસ્તુત છે :

“ જય જય શ્રીકૃષ્ણુ વહાલા, યશોદાનો લાલો, જય.....
યશોદાનો લાલો વહાલા, ગોપીઓનો ખ્યારો, જય.....
ગોપીઓનો ખ્યારો વહાલા, દ્વારિકાનો રાજા, જય.....

આધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૯૬]

દ્વારિકાનેા રાજ વહાલા, મોરપીંછધારી, જય.....
 મોરપીંછધારી વહાલા, લક્તોને ઊગારી, જય.....
 લક્તોને ઊગારી વહાલા, 'શ્રદ્ધા'માં પધારિયાં, જય.....
 'શ્રદ્ધા'માં પધારિયા, હિંચકે બિરાજિયા, જય.....
 હિંચકે બિરાજિયા વહાલા, પ્રેમરસ ઢાળે, જય.....
 પ્રેમરસ ઢાળે વહાલા, લક્તો ઘેલા ખને, જય.....
 લક્તો ઘેલા ખને વહાલા, રાજયોગી સંગે, જય.....
 રાજયોગી ખોલે વહાલા, કૃષ્ણ કનૈયા જય.....”

આ ધૂન તેમણે ધરનાં સભ્યો સમક્ષ ગાઈ. સાંજે 'શ્રદ્ધા' કુટિરમાં અનપેક્ષિત અને આકસ્મિક કાર્યક્રમ યોજાઈ ગયો. આ કાર્યક્રમનું પૂર્વ આયોજન હતું જ નહિ, કોઈને ખબર હતી જ નહિ, પૂ. શ્રીએ તો સૌને ના જ કહી હતી, પણ અણુધારી આવી ચડેલી કૃષ્ણમય મસ્તીએ ઉત્સવનું રૂપ લીધું. અને જેઓ હાજર હતા તેઓને તેનો લાભ મળ્યો. એ કૃષ્ણમય મસ્તીનો મિજાજ અનુભવવા મળ્યો. તેમણે રચેલી ધૂન 'શ્રદ્ધા' કુટિરમાં ગાઈ-ગવડાવી. પોતે રાજયોગીપદ પરથી ચૈતન્યની અદામાં નાચ્યા, ખૂમ્યા, સૌને નચાવ્યા-જુમાવ્યા. પોતે સ્વને વિસરી કૃષ્ણમાં લીન થઈ ગયા. કૃષ્ણમય ખની ગયા કે પછી સ્વયં કૃષ્ણનો આવિર્ભાવ સાધ્યો. રાજયોગીપદ પરથી કૃષ્ણ સુધી પશ્ચાદ્ગામી પગલાં ભર્યાં ને કૃષ્ણમયતાનું જે વાતાવરણ - જે માહોલ ઉપસ્થિત કર્યો તે તેમની નિજનંદની મસ્તીના ઘોતક હતાં. તેમના નિજનંદનો પ્રભાવ ઉપસ્થિત સૌ પર પથરાયો ને સૌ એ આનંદની મસ્તીમાં મસ્ત ખની ગયા. સ્વને વિસરી કૃષ્ણમય ખની ગયા. એ વાતાવરણ અલૌકિક હતું. રાજયોગીનો મિજાજ અલૌકિક હતો. તેમણે કેસરી રંગનાં વસ્ત્રો પરિધાન કર્યાં હતાં તે જ તેમની કૃષ્ણમયતાને વ્યક્ત કરતાં હતાં.

ધૂનની રમઝટ વિરામ પામ્યા બાદ હિંચકે ખેઠાં ખેઠાં જ તેમણે એક રાસની રચના કરી :

આજ આવી આઠમ કેરી રાત, રાધા-કૃષ્ણ રમે રાસ,
 શ્રદ્ધા કુટિરે રમે રાસ, આજ આવી આઠમ કેરી રાત.
 લક્તો-રાધા સંગ રમે રે રાસ, આજ આવી આઠમ કેરી રાત.

રાસની છોળો ઊછળે, લક્તો આનંદથી ઝૂમે,
 આજ આવી આઠમ કેરી રાત....

'શ્રદ્ધા' કુટિરે શંકર આવીયા, શંકર સાથ કૃષ્ણ રમે રાસ,
 આજ આવી આઠમ કેરી રાત....

રાજયોગી રમે રે રાસ, લક્તો ઘેલા થઈ ઝૂમે રે સાથ,
 આજ આવી આઠમ કેરી રાત....

રાસની રમઝટ છોંડીને ઝંઝટ, લક્તોને યાદ રહેશે રાજયોગી રંગત,
 આજ આવી આઠમ કેરી રાત....

આ રાસ તેમણે સૌને ગાઈ સંભળાવ્યો. સૌને રાસે રમાડયા.

પોતાના ધરના દેવસ્થાનમાં પધરાવેલી કૃષ્ણુની મૂર્તિને બહાર લાવી શિર પર ધારીને નાચ્યા, જૂમ્યા સૌની વચમાં આવીને! પોને રાધાભાવ હતા, તે અન્ય ગોપ-ગોપીભાવ. ભાવનો આવિર્ભાવ એ જ ઉત્સવ. એ જ જન્માષ્ટમી એમ કહી શકાય.

આખાલવૃદ્ધ - સૌને તેમણે સ્વહસ્તે પ્રસાદ આપ્યો.

તેમણે કૃષ્ણુભાવને, ગોપીભાવને, રાધાભાવને, શ્રી ભાવના આવિર્ભાવની એક ક્ષણુને, એક ઝલકને તાદ્દશ કરી બતાવી. એ ભાવના આવિર્ભાવની ક્ષણુમાં જ ક્યાંક કૃષ્ણુ, કે શંકર, કે રાજયોગી, કે રાધા, કે ગોપી કે ગોપ કે જગતજનનીનાં પાવન પગલાં પડી ચૂક્યાં હતાં. કોઈક દેવી ચરણુના પગલાંની છાપ એ સમગ્ર ઉત્સવની પશ્ચાદ્વતી અનુભૂતિ હતી.

ઘડિયાળના કાંટે

રજકોટમાં રામા વોચ ઇન્ડસ્ટ્રીના મંગલ પ્રારંભે પૂ. રાજયોગી નરેન્દ્રજીએ પાઠવેલા આશિષ - ધ્યેય - સિદ્ધિનો સંદેશો અત્રે પ્રસ્તુત છે. તેમણે જણાવ્યું હતું :

“ રાજકોટ તણી ધરતી પરે, મંગલ પ્રારંભ સાઈટેકસ ઘડી તણી
આજની ઘડીનાં સંભારણું સાઈટેકસ ઘડી સાથ
મુજ આશિષ,
સાઈટેકસ ઘડી સદા ધબકતી રહે સફળતાનાં શિખરો પ્રાપ્ત કરતી રહે.

રામા વોચ ઇન્ડસ્ટ્રીના પ્રથમ મંગલ સોપાને મારા આપ સર્વને આશીર્વાદ છે. અભિનંદન છે. કોઈ પણ ધંધામાં ધ્યેયસિદ્ધિ માટે સાત્ત્વિક અને સંનિષ્ઠ પુરુષાર્થ એ પાયાની જરૂરિયાત છે. ધંધાનાં માલિક મા ભગવતી કે આપણા ઇષ્ટદેવને રાખીને આપણે તેના વહીવટકર્તા - કર્મચારી છીએ તેવી ભાવના કેળવીને આપણે કાર્ય કરીશું તો આપણને અણુધારી સફળતા મળતી રહેશે.

કોઈ પણ ધંધામાં નીતિમતાનાં મૂલ્યોને હંમેશાં પ્રાધાન્ય આપવું. માનસિક શાંતિ અને સંતોષનો સરવાળો તમારા ભૌતિક નફામાં અનેક ગણો વધારો કરશે.

વર્તમાન જગત ઘડિયાળના કાંટે ચાલી રહ્યું છે. ઘડિયાળ આપણને સતત પુરુષાર્થ કરવાનું અને નિયમિતતા કેળવવાનું શીખવે છે. નિયમિતતા, પુરુષાર્થ અને શિસ્ત જીવનમાં અપનાવવામાં આવે તો જ જીવન સફળ કરી શકાય, ધ્યેયસિદ્ધિ હાંસલ કરી શકાય. મારા આપ સર્વને આશીર્વાદ છે.”

તેમણે માનસિક શાંતિ અને સંતોષ દ્વારા ભૌતિક નફાની જે વાત કરી છે તે ઘણી સૂચક, અનુભવ-ગ્રાહ્ય ને હૃદયસ્પર્શી છે.

આધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૯૬]

તમે ક્યાં ઊભા છો ?

“આજ ભાનુ પ્રકાશિયો, દિન ૯-૧૨-૧૯૯૫ તથો
ભાનુ પ્રકાશતો રહે નિશદિન, માત તણી હાજરી હીસે નિશદિન.
આજ શુભ અવસર, આવીયો - સાતમો પાટોત્સવ
મુજ જન્મદિન તારીખ ૭ મી, માત સાથ બાળ ખડો
માત ખૂબ હરખાય,
પકડી મુજ હસ્ત પ્રેમથી, સેનાપતિ આદેશ આપે સૈનિકને,
સૈનિક માર્ય આન કરતો રહે, કરતો રહે, કરતો રહે.”

આજ રોજ માતાજીનો પાટોત્સવ છે. ૬ વર્ષ પૂરાં કરી સાતમા વધનો પ્રવેશ છે. પરમ તત્ત્વ તો અમર છે. તેનાં વર્ષોનો કોઈ હિસાબ હોતો નથી. જ્યારથી બ્રહ્માંડની રચના થઈ ત્યારથી આખા બ્રહ્માંડનું સંચાલન કરે છે. તેને વર્ષો, યુગો સ્પર્શતા નથી. પાટોત્સવ એટલે મારી સમજણ મુજબ માતાજીનો સ્થાપના દિન. જે દિવસે આપણે માતાજીને અત્રે લાવીને તેમની સ્થાપના કરી, માનપૂર્વક, ભાવપૂર્વક, હૃદયપૂર્વક અત્રે રહેવાનું આમંત્રણ આપ્યું તે દિન એટલે પાટોત્સવ. મનુષ્ય માટે જન્મદિન કહેવાય છે. જ્યારે પરમ તત્ત્વ માટે કે કોઈ પણ ઈષ્ટદેવ માટે પાટોત્સવ કહેવાય.

માતાજી અત્રે ધિરાજમાન થયાં ત્યારથી અત્રે ‘શ્રદ્ધા’માં એવો અહેસાસ થાય છે કે તેઓ અહીં હાજર છે ને તેઓશ્રીનું રહેઠાણ કાયમ માટે ‘શ્રદ્ધા’ છે. તેઓશ્રીએ આપણને બધાને ખૂબ ખૂબ અનુભવો કરાવ્યા ને તેમની પ્રસાદીઓથી બધાને નવડાવી દીધા.

માતાજીએ તો તેમનું કર્તવ્ય નિભાવ્યું ને આપણે બધાને તેમની હાજરીનો અનુભવ થતો જ રહ્યો. પરંતુ આપણે બધાંએ તેમના માટે શું કર્યું ? તેનો વિચાર કરવો જરૂરી છે. મારે એવું નથી કહેવું કે તેમને કંઈક આપો. પણ તેમની પાસે જવા માટે, તેના રસ્તા શોધવા માટે, રસ્તાની સાફસૂફી કરવી જરૂરી છે. એટલે કે તમે મન, વચન, કર્મથી કેટલાં પવિત્ર થયાં, શ્રદ્ધા અને શરણાગતિ કેટલી કેળવી ? આનો વિચાર કરી આત્મ-નિરીક્ષણ કરશો તો તમને સમજશે કે તમે ક્યાં ઊભા છો ને તમે માતાજી માટે શું કરી રહ્યાં છો ?

સૂર્ય તેનો પ્રકાશ પૃથ્વી ઉપર દરેક જગ્યાએ આપે છે તેમ પરમ તત્ત્વ અગર તો માતાજી ખૂબ દયાળુ છે. તેમની દયા સદાય આપણા તરફ વરસતી જ રહે છે. આપણે તો ભિક્ષુક જેવા છીએ ને

તેઓશ્રી તેમના અખૂટ ભંડારમાંથી આપણને વહેંચતા જ રહે છે, વહેંચતા જ રહે છે. ને આપણે દુન્યવી માનવીઓ ખોખો ભરી ભરીને લઈએ છીએ, છતાં આપણો ખોખો ખાલી ને ખાલી જ રહે છે. આપણી માગણીઓ વધતી જ રહે છે. પરમ તત્ત્વ કે માતાજી કે તમારા કોઈ પણ ઇષ્ટદેવ તમારી પાસે કોઈ પણ જાતની ભૌતિક માગણી કરતા નથી. પરંતુ તેઓને એટલી તો મનમાં ઊંડે ઊંડે ઇચ્છા રહે કે મારો ભક્ત સરળ રાહ પર ચાલે, પવિત્ર બને. જે આટલું જ તમે કરશો તો તેમના પ્રીતિપાત્ર અવશ્ય બની શકશો ને તેઓ તમારી હરપળે દેખરેખ રાખશે.

ગઈકાલે તા. ૮-૧૨-૨૦૧૫ ને શુક્રવારે રાત્રે નિદ્રાવસ્થા દરમ્યાન માતાજી પધાર્યા અને મારા પલંગમાં બેઠા. હું બેઠો થયો અને માતાજીને વંદન કર્યાં. મરક મરક હાસ્ય વેરતાં મને માતાજીએ વહાલથી આલિંગન આપ્યું. વાતસલ્યની વર્ષા કરી. અમે ઘણી વાતો કરી. હાસ્યવિનોદ કર્યો. પછી મેં માતાજીને વિનંતી સાથે નમ્ર પ્રાર્થના કરી કે, “આપ મારા થકી જે અનુભવો કરાવો છો તે ન કરાવો. પરોક્ષ રીતે દૂર રહીને અનુભવ થાય તો મને વાંધો નથી.”

માતાજીએ શબ્દો થકી કશું જ અનુમોદન આપ્યું નહિ. પરંતુ જમણો હસ્ત ઊંચો કરી મૃદુ હાસ્ય કર્યું. અને માતાજી અંતર્યામી થઈ ગયાં. હું જાગી ગયો. ધડિયાળમાં રાત્રીના ૧-૪૫ થયા હતા. આ અનુભવ લગભગ ૧૫ મિનિટ ચાલ્યો હતો.”

પૂ. શ્રીનું સમગ્ર વક્તવ્ય અને તેમણે માતાજીને કરેલી વિનંતીમાં આત્મખોજનો અનુરોધ છે. ઉપરાંત તેમના અંતરમાં ડોકિયું કરવાનો આપણે માટે અવસર પણ નિર્માણ થાય છે. તેમણે માતાજીને કરેલી વિનંતીમાં તેમના અંતરમાં ઊંડે ઊંડે રહેલી નારાજગી જ દર્શાવે છે. આ નારાજગી શેની હશે કે શેની છે તે આત્મખોજનો-આત્મનિરીક્ષણનો વિષય છે, અવસર છે. છતાં આપણા પક્ષે એક બારી ઉઘાડી રહી ગઈ છે કે માતાજીએ શબ્દો થકી કશું અનુમોદન નથી આપ્યું. આથી આપણે અંતરના ઉત્કટ ભાવથી મા ભગવતીને પ્રાર્થના કરીએ કે, પૂ. શ્રીના સંગે અમને તારી લીલાની-ઉપસ્થિતિની-શક્તિની-પ્રેરણાની અનુભૂતિ કરાવતી રહેજે. તને ઓળખવાનું-પામવાનું સામાન્ય માણસનું ગજું નથી. તેથી તને તારા અસલ રૂપમાં પામવા ઓળખવા રાજયોગીનો રંગ અને સંગ બંને જરૂરી છે તેથી તું તે બંને અમને આપજે અને રાજયોગીના સંગમાં ને રંગમાં તારી ઉપસ્થિતિનો અનુભવ કરાવજે.

‘શ્રદ્ધા’ના પ્રાંગણની-‘શ્રદ્ધા’માં ઉજવાતા પાટોત્સવની આ જ એક માત્ર ફલશ્રુતિ હોઈ શકે-નિષ્પત્તિ હોઈ શકે.

આધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૯૬]

જ્ઞાનગોષ્ઠિ

પ્ર૦ ગુરુદેવ, આપે કહ્યું છે તે “પાપ કાધુ” રાખજો હૃદયમાં, અન્યથા કમળ તણી પાંખડીઓ ખરી જશે.”—એ દ્વારા આપ શેનો નિર્દેશ કરવા માગો છો ?

ઉ૦ કમળ કરમાય એટલે એની પાંખડી ખરી જાય છે તે તે કાદવમાં ભળી જાય છે. કમળ જેવો સ્વચ્છ, પવિત્ર અને નિર્લેપ આત્મા ધારણ કરીને આવેલો મનુષ્ય અંતે પંચમહાભૂતમાં ભળી જવાનો છે તેથી ગુરુ જે શીખ આપે છે તેને હૃદયમાં રાખવાની છે, જીવનમાં ઉતારવાની છે. એ નહિ ઉતારશે તો આ જીવનનો અસ્ત તો થવાનો જ છે તે જીવ્યું સાર્થક કરવાને બદલે વ્યર્થ વેડફાઈ જશે એટલું જ નહિ, કર્મોનાં બંધનો સાથે લઈને જઈશું તે સાથે લઈને આવીશું. ઉપરાંત જન્મ-મરણનું ચક્ર પણ ચાલુ જ રહેશે. માટે જન્મ-મરણનાં ચક્રમાંથી મુક્ત થવા અથવા સારું સુખી સમૃદ્ધ જીવન પ્રાપ્ત કરવા ગુરુની શિખામણને હૃદયમાં-જીવનમાં ઊતારી પરમ તત્ત્વની સ્મૃતિને સતેજ રાખવાથી આત્મ-કલ્યાણ સાધી શકાશે.

પ્ર૦ ‘સંસાર સાગરે જ્ઞાન અને સમજ, ઝાંઝવાં તણાં નીર સમાન’ એમ કહ્યું છે તે કેવી રીતે ?

ઉ૦ ઝાંઝવાનાં નીર એ એક આભાસ માત્ર છે. એ સાચા અર્થમાં નીર નથી હોતું. એ જ રીતે મનુષ્ય સંસારમાં રહીને ગુરુ પાસેથી કે અન્ય રીતે અનેક પ્રકારની સમજણ પ્રાપ્ત કરે કે જ્ઞાન મેળવે પણ યથાસમયે તેનો ઉપયોગ ન કરે, તેને જીવનમાં ઉતારે નહિ તો તેનો કંઈ અર્થ નથી. ઝાંઝવાનાં નીરની જેમ જ્ઞાન અને સમજ જીવનમાં એક આભાસ માત્ર જ બની રહે છે.

“જીવ પરમ તત્ત્વની શરણાગતિ સ્વીકાર્યા પછી પણ નિર્લેપતા અને અનાસક્તિ કેળવે તો જ આધ્યાત્મિક ગતિ કરી શકે, પરમ તત્ત્વની અનુભૂતિ મેળવી શકે, અન્યથા નહિ.”

સંસારમાં પ્રાપ્ત કરેલા જ્ઞાન અને સમજનો જે મનુષ્ય યથાયોગ્ય સમયે, અને સ્થળે વિનિયોગ કરી જાણે છે, તેને સંપૂર્ણપણે જીવનમાં ઊતારે છે તે તે પ્રમાણે આચરણ કરે છે તે જીવનસાગર પાર કરી શકે છે.

મેં આપને મન, વચન અને કર્મની પવિત્રતા વિશે સમજાવ્યું અને હું માની લઉં છું કે એનો મર્મ તમે સૌ પામી શક્યા હશો. મને તમારા સૌમાં વિશ્વાસ છે. તમે ધણા સમજુ છો. અને ધણી સમજ-જ્ઞાન તમે પ્રાપ્ત કર્યાં છે. વળી હું જોઈ શકું છું કે માતાજીની તમારા સૌ પર ખૂબ સરસ કૃપા અને પ્રેરણા ઊતરી છે. એ કૃપા અને પ્રેરણાને દીપાબવા માટે મન, વચન ને કર્મની પવિત્રતા અનિવાર્ય છે, આવશ્યક છે. એટલું જ નહિ, સમયની તાકીદ છે, તાતી માંગ છે. પરમ તત્ત્વની પ્રાપ્તિ

માટે, તેની વધુ ને વધુ સમીપ જવા માટે મન, વચન ને કર્મની પવિત્રતા જરૂરી છે. ને તેથી તે દિશામાં તેનું આચરણ કરો, તેને સજ્જડ રીતે, એક શિસ્તપદ્ધ સૈનિકની અદાથી, કર્મવીર બનીને જીવનમાં ઊતારો એવી હું તમારી સૌની પાસેથી અપેક્ષા રાખું છું. આશા છે મારા વહાલા બન્ધુ તરીકે મારી આટલી અપેક્ષાને પરિપૂર્ણ કરશો અથવા પરિપૂર્ણ કરવા પ્રયત્ન કરશો.

પ્ર૦ પરમ તત્ત્વની પ્રાપ્તિમાં મન, વચન અને કર્મની પવિત્રતા કઈ રીતે ઉપકારક બને છે તે સમજાવશો ?

ઉ૦ સૌ પ્રથમ તો પરમ તત્ત્વની પ્રાપ્તિ એટલે શું તે તમે સમજી લો. પરમ તત્ત્વની પ્રાપ્તિ એટલે ભગવાન સાક્ષાત્ સદેહે રૂપ ધારણ કરીને તમારી સામે આવી ઊભા રહે તો જ પરમ તત્ત્વની પ્રાપ્તિ થયેલી ગણી શકાય એવું નથી. દરેકને માટે એ શક્ય નથી. કોઈને માટે એ શક્ય નથી. જે પરમ તત્ત્વનો અંશ હોય તેને માટે જ તે સાકારરૂપ ધારણ કરે છે એ મેં તમને જણાવ્યું છે.

આ હકીકતને ધ્યાન કરતાં પરમ તત્ત્વની પ્રાપ્તિ અનેક રીતે થાય છે. મનુષ્યનાં અનેકવિધ કાર્યો સરળતાથી પાર પડે છે. જીવનમાં ઘણી એવી બાબતો બનતી હોય છે, જેમાં ન ધારેલી સફળતા મળે છે, ન ધારેલી સહાય આવી મળે છે. અનેકવિધ રીતે સાનુકૂળતા મળતી રહે છે. સંતોના આશીર્વાદ, કૃપા અને સાન્નિધ્ય મળે છે. જીવનમાં સાચા સદ્ગુરુની પ્રાપ્તિ થાય છે. આવી અનેકાનેક બાબતો પરમ તત્ત્વની પ્રાપ્તિ જ ગણાય છે. પરમાત્માની એ પરોક્ષ અનુભૂતિઓ છે એવી પરોક્ષ અનુભૂતિઓ પણ તેની પ્રાપ્તિ તરીકે ગણી શકાય.

પરંતુ આવી પરોક્ષ-અપરોક્ષ અનુભૂતિઓ પ્રાપ્ત કરવાં મન, વચન ને કર્મની પવિત્રતા જરૂરી છે.

મન પવિત્ર ક્યારે બને? નિયમિત ઉપાસના અને સત્સંગથી મન સ્વસ્થ, શાંત અને પવિત્ર બને છે. પરમ તત્ત્વમાં શ્રદ્ધા જરૂરી છે. મન શાંત અને સ્વસ્થ બને એટલે વિચારો પવિત્ર બને છે. ઉદાર, ઉદાત્ત વિચારો ઉદ્ભવી શકે છે. વિચારો ઉદાર બનવાથી વૃત્તિ અને પ્રવૃત્તિ પવિત્ર અને સન્માર્ગગામી બને છે. સંસારનાં કાર્યોમાં અને પરમાત્મા સાથે ભાવાત્મક એકરસતા સાધી શકાય છે અથવા તો સાધવાની પ્રેરણા મળે છે. પરમાત્મા સાથે ભાવાત્મક એકરસતા સધાતાં સન્માર્ગે કલ્યાણકારી પ્રવૃત્તિ થઈ શકે છે.

“ મારા વહાલા બન્ધુ તરીકે મારી આટલી અપેક્ષાને પરિપૂર્ણ કરશો અથવા પરિપૂર્ણ કરવા પ્રયત્ન કરશો એવી આશા છે.”

પરમ તત્ત્વની પ્રાપ્તિ માટે, તેની અનુભૂતિ માટે ભાવાત્મક એકરસતા જરૂરી છે. અનિવાર્ય છે.

આપણે પરમ તત્ત્વની શ્રદ્ધાપૂર્વક ઉપાસના તો કરીએ પણ પછી ધરમાં કે બહાર ગમે ત્યાં ગમે તેની સાથે ઉદ્ધતાઈપૂર્વક, કઠોરતાથી વર્તીએ, તેનું દિલ તૂટી જાય, તે હતાશ થઈ જાય, ભાંગી પડે તેવી વાણી ઉચ્ચારીએ, અથવા તો કોઈ પણ વ્યક્તિના કાર્યમાં ડબલગીરી કરવાનો વિચાર સરખો પણ આવે તે ઉચિત નથી. કોઈના માર્ગમાં આપણે આપણી હીન વૃત્તિ-પ્રવૃત્તિઓથી અન્તરાય રૂપ બનીને, તેના જીવન અને કાર્યમાં કિલ્લટતા ઊભી કરીએ, તેને તેના લાભોથી વંચિત રાખીએ તેવા વિચાર,

આધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૬૬]

૧૧

વાણી અને વર્તન મનુષ્યને અપવિત્ર બનાવે છે. ને તે તેને માટે અન્ધનકર્તા નીવડે છે. એટલું જ નહિ, પરમાત્માની કૃપા, આશીર્વાદ, પ્રેરણા ને પ્રેમ પ્રાપ્ત કરાવી આપવામાં અવરોધ રૂપ બને છે. એથી જે વિશેષ જો પરમ તત્ત્વની કૃપા, આશીર્વાદ સંપાદન કર્યાં હોય તો તેમાં એટ આવે છે. પરમાત્મા નારાજ બની તેવા મનુષ્યથી વિમુખ બની જાય છે અને પછી તેવો મનુષ્ય સમય જતાં અધઃપતનની ગતિમાં ધકેલાય છે.

આથી હવે તમે જ નક્કી કરી લો કે તમારે અધઃપતનની ગતિમાં ધકેલાવું છે કે ઉન્નતિના માર્ગે આગળ વધવું છે.

જો તમારે ઉન્નતિના માર્ગે આગળ વધવું હોય તો સૌ સાથે પ્રેમ અને આત્મીયતા કેળવો. સૌને ઉમળકાભેર આવકાર આપો. દરેકની મુશ્કેલીને, પરિસ્થિતિને સમજવાનો પ્રયત્ન કરો. સૌને માટે સહાનુભૂતિ રાખો. તમારા હૃદયમાં સ્નેહનાં સ્પંદનોને ઝલુઝલુતાં રાખો - સદાયને માટે, મન, વચન ને કર્મની પવિત્રતાને ખૂબ જ સરળતાથી સહેલાઈથી આત્મસાત્ કરી શકશો. હું તમને ખાતરી આપું છું, તમારું ભૌતિક જીવન પણ સુખી બનશે એટલું જ નહિ, આધ્યાત્મિક માર્ગે પણ તમારી ગતિ ઝડપી બની જશે.

પ્ર૦ આપે જણાવ્યું છે કે મૃત્યુ પછી આત્મા પ્યાર જ કલાકમાં ફરી જન્મ ધારણ કરે છે તો એનો સીધો અર્થ એવો થાય છે કે મરણોત્તર ક્રિયાનો પછી કંઈ અર્થ જ નથી રહેતો. મરણોત્તર ક્રિયાઓ વિશે આપનો શો અભિપ્રાય છે તે વિશે પ્રકાશ પાડશો ?

“જો તમારે ઉન્નતિના માર્ગે આગળ વધવું હોય તો સૌ સાથે પ્રેમ અને આત્મીયતા કેળવો. સૌને ઉમળકાભેર આવકાર આપો. દરેકની મુશ્કેલીને, પરિસ્થિતિને સમજવાનો પ્રયત્ન કરો. સૌને માટે સહાનુભૂતિ રાખો. તમારા હૃદયમાં સ્નેહનાં સ્પંદનોને ઝલુઝલુતાં રાખો - સદાયને માટે, મન, વચન ને કર્મની પવિત્રતાને ખૂબ જ સરળતાથી - સહેલાઈથી આત્મસાત્ કરી શકશો. હું તમને ખાતરી આપું છું, તમારું ભૌતિક જીવન પણ સુખી બનશે એટલું જ નહિ. આધ્યાત્મિક માર્ગે પણ તમારી ગતિ ઝડપી બની જશે.”

ઉ૦ આ લોક કે પરલોકમાં પણ આત્મા તો અમર છે. તે જોળિયું બદલે છે. અન્ય શરીર ધારણ કરે છે આથી મરણોત્તર ક્રિયાઓ અને જમણવાર એ કેવળ લોકાયાર છે. વ્યક્તિના મૃત્યુ પછી કરવામાં આવતી કોઈ પણ ક્રિયા કે દાન-દક્ષિણા તેને પહોંચી શકે નહિ અને પહોંચતાં નથી. તેથી તે જરૂરી નથી એમ હું માનું છું. વ્યક્તિ જે કંઈ કાર્ય - સારું કે માહું - દાન, ધર્મ, પુણ્ય કરે છે તે જ તે સાથે લઈને જાય છે અને તેનું સંચિત કર્મ રૂપે અન્ય જીવનમાં ઉપકારક કે અનુપકારક બને છે. વ્યક્તિ જીવતેજીવત જે કંઈ કરે છે તે જ તેની સાથે આવે છે, જેથી જે કંઈ દાન - પુણ્ય કરવાની ઈચ્છા છે તે જીવતેજીવત જ કરવા જરૂરી છે!

એમ કહેવાય છે કે જીવ પ્યાર દિવસ સુધી પ્યારણાને ટાડલે ખેસી રહે છે. અને તેને પિંડદાન દીધા પછી જ તેની સદ્ગતિ થાય છે. આ બાબત સત્યથી વેગળી છે. કારણકે પ્યાર કલાકમાં જ આત્મા જન્મ ધારણ કરતો હોવાનું સ્વયં માતાજીએ જણાવ્યું છે.

મરણ પછી જે સૂતક-આભડછેટ પાળવામાં આવે છે તે જરૂરી નથી. ધરમાં મરણ થયા બાદ કોઈ ધરકામ ન કરવા પાછળ કે પૂજાપાઠ ન કરવા પાછળ કેવળ સ્વજનના મૃત્યુનો આઘાત રહેલો છે. એ આઘાતમાંથી બહાર લાવવા સ્વજનો સ્નેહીઓ મિત્રો ખેસવા આવે છે, મળવા આવે છે, વ્યક્તિ પૂર્વવત પોતાનાં કાર્યોમાં જોતરાઈ જાય તે માટે સૌ ભેગાં મળી જમવાનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આમ જમણવાર એ પણ લોકાચાર છે.

વ્યક્તિના મરણ બાદ પૂજાપાઠ પણ થઈ શકે છે. કોઈ પણ પ્રકારનો શોક પાળવાનું જરૂરી નથી. માતા-પિતા કે અન્ય વડીલના મૃત્યુ બાદ પુત્ર કે કુટુંબના અન્ય પુરુષ વર્ગે માથું ઓડાવવાની કે દાઢી ન કરવાની જરૂર નથી.

“ મરણોત્તર ક્રિયા કેવળ લોકાચાર છે. વ્યક્તિના મૃત્યુ પછી તેને માટે કરવામાં આવતી કોઈ ક્રિયા તેને પહોંચતી નથી તેથી તે જરૂરી નથી.”

મારા પિતાના અવસાન બાદ હું મારી પૂજા નિયમિત પૂર્વવત કરતો હતો. મેં માથું પણ ઓડાવ્યું નહોતું તેમ જ નિયમિત દાઢી પણ કરતો હતો. મેં માતાજીને આ વાત રજૂ કરી હતી અને તેમણે જણાવ્યું હતું કે પૂજાપાઠ કરવામાં કોઈ વાંધો નથી. વાળ ઉતરાવવા વગેરે બાબત લોકલ છે. એને ધર્મ સાથે કોઈ નિસ્ખત નથી. આ કેવળ લોકાચાર છે.

વળી અત્યારે આપણે જોઈશું કે ધણી જ્ઞાતિઓમાં આવા રીતરિવાજોને તિલાંજલિ આપવાના દરાવો કરવામાં આવે છે, તે ધણી સારી બાબત છે.

પ્ર૦ બાર કલાકમાં પુનર્જન્મ કઈ રીતે તે સમજાવશો ?

ઉ૦ માતાના ઉદરમાં ગર્ભ ધારણ કર્યા બાદ નવ માસ સુધી તે માતાના ખોરાક, શ્વાસોચ્છવાસ વગેરેથી... પોષણ પામે છે અને ગર્ભનો વિકાસ થાય છે. પણ નવ માસ પૂરા થયા બાદ ગર્ભમાંથી બહાર નીકળતાં પ્રથમ શ્વાસે જ તેનામાં આત્માનો પ્રવેશ થાય છે. આમ માતાના ઉદરમાંથી બહાર આવવાની ઘટના તે મૃત આત્માનો પુનર્જન્મ છે. બાર કલાક પૂરા થવાની છેલ્લી ક્ષણોમાં માતાના ઉદરમાંથી બહાર આવતાં આત્મા જીવમાં પ્રવેશે છે તે તે પુનર્જન્મ ગણાય છે.

શાંતિ

તા. ૯-૧૨-'૯૫ના રોજ 'શ્રદ્ધા' કૃટિરમાં થયેલ 'જ્ઞાનગોષ્ઠિ'ના સંકલિત અંશો

કૌશલ : શાંતિથી આપણું જીવન સુખમય અને આનંદમય બને છે. શાંતિ વિના જીવન પૂર્ણ નથી. શાંતિથી કાર્યમાં એકાગ્રતા મળે છે. શાંતિ હોય ત્યાં યુદ્ધ નથી. પુસ્તકાલયમાં શાંતિને લીધે વાંચનમાં એકાગ્રતા, મંદિરમાં શાંતિને લીધે પ્રાર્થનામાં એકાગ્રતા અને કૃટિરમાં શાંતિને લીધે માતાજીની પ્રસાદી મળે છે.

ભાવિન : મનની શાંતિ એ મુલ્યવાન છે. જ્યાં સુધી માણસ પોતાની જાતને નહીં સમજે ત્યાં સુધી શાંતિ પ્રાપ્ત નહીં થાય. જ્યારે માણસને સાચા કાર્યોનું મહત્વ સમજાશે ત્યારે અજંપો દૂર થશે અને શાંતિનો અનુભવ થશે. ગુસ્સો અને અધીરતા જ્યારે જ શાંતિ આવે.

રાજેશ્વરી : શાંતિ ક્યારેય રૂપિયાથી નથી મળતી. જેનું મન કોંઈક હોય તેને શાંતિ નથી મળતી. કૃટિરમાં ગુરુદેવ અને માતાજીની વચ્ચે બેસીને મને શાંતિ મળે છે.

હેમંતભાઈ : પરમ તત્વ કોઈને પણ શાંતિ જવલ્લેજ આપે છે. આધ્યાત્મિકતાના ક્ષેત્રમાં કોઈ પણ અપેક્ષા વગર, અશાંતિ સર્જનારા દુઃખ દર્દને સ્વીકારી મનુષ્યને શાંતિ અર્પનારી આપણા રાજયોગી પૂજ્ય ગુરુદેવ જેવા સંત થયા નથી અને થશે પણ નહિ. સદ્ભાવ અને સદ્બુદ્ધિથી જ મનની એકાગ્રતા કેળવાય જેનાથી શાંતિ મળે. માનવતા વ્રત અને પૂજ્યશ્રીના આશીર્વાદ અને કૃપાથી સ્વર્ગ, અંતરીક્ષ, પૃથ્વી, જળ, વનસ્પતિ, ઔષધો, આદિ, વ્યાદિ, ઉપાધિમાંથી આપણને શાંતિ મળે એ જ પ્રાર્થના.

રમેશભાઈ : શાંતિ જેઈતી હોય તો વ્યવહારમાં મનને ન ફસાવશો. સતર્ક રહો. વાસનાના વમળમાં તૌકા ડૂબી ન જાય. દૈવીગુણો વધારો, કોઈની નિંદા ન કરો, વિષયોમાં સુખ નથી, અનિષ્ટ ચિંતન ન કરશો.

જસવંતભાઈ : માનવીને જે મળ્યું છે એમાં આત્મસંતોષ નથી અને તે મેળવવામાં જ શાંતિ હણાઈ જાય છે. રોડ પરના વાહનવ્યવહારનો ધર્મ છે કે અથડાશો તો મરી જશો, અથડાવામાં જોખમ છે. આપણે માનવ-માનવ વચ્ચે અથડાઈને અશાંતિ ઊભી ન કરીએ. શાંતિ પ્રાપ્ત કરવાના ઢલ નિયમો બતાવીને, માનવતા વ્રત દ્વારા માનવ-માનવ વચ્ચે પ્રેમભર્યા વાતાવરણ સર્જવાની હિમાયત કરી.

સુકુમાર : શાંતિ બે પ્રકારની : બાહ્ય અને આંતરિક. બહારના વાતાવરણની આપણા મન પર જરૂર અસર થાય છે પરંતુ બહારનું વાતાવરણ શાંત હોય તો આંતરિક શાંતિ જળવાઈ રહે તેવું નથી. આંતરિક શાંતિ આપણે જાતે નિર્માણ કરવાની છે. આપણું ભયગ્રસ્ત ચિત્ત આપણામાં અશાંતિ

સર્વે છે. ભયના કાલ્પનિક વિચારો જ શાંતિનું અશાંતિનું સર્વે છે. જેટલા વિચારો વધારે તેટલી શાંતિ ઓછી. જીવનમાં ક્યારેય સંપૂર્ણ શાંતિ હોતી નથી. સંપૂર્ણ શાંતિ એટલે વિચાર શૂન્યતા અથવા મૃત્યુ. આવી પરમ શાંતિ આપણે નથી જોઈતી. હંમેશા આપણે પ્રભુની રચનાત્મક પ્રાર્થના કરતા રહીએ જેથી વિચાર શૂન્યતા નહીં પણ રચનાત્મક વિચારો સ્ફૂરે જે મન પુલકિત કરે.

મનિષભાઈ : આત્માને શાંતિ મળે તેવા તપનું આચરણ એટલે શાંતિ. શાંતિનો અનુભવ આત્માથી થાય. આત્મા-પરમાત્માનું મિલન એટલે શાંતિની ગ્રાહ્યતા. ગુરુદેવની આજ્ઞાનું પાલન, ધર્મનું આચરણ, સત્કાર્ય અને સહસેવાથી અલૌકિક શાંતિ મળે. આત્મસંતોષ થાય તેવા કાર્યો કરવાથી હૃદયમાં ઉદ્ભવતો રોમાંચ એટલે શાંતિ. સંતોષ એ શાંતિનો અનુગામી છે. સંતોષ હશે તો જ શાંતિ મળશે. મનને જેટલું કંજવો તેટલી શાંતિ મળે. પ્રતિકૂળ સંજોગો ઈશ્વર નિર્મિત ઈચ્છાથી જ થયા છે એનો શ્રદ્ધા અને શરણાગતિથી સ્વીકાર કરો.

ભરતભાઈ : પાટાત્સવ પ્રસંગે યોગનુયોગ શાંતિ-પ્રસાદ સહુને મળી રહ્યો છે. શાંતિના કેટલાય સ્વરૂપ : નિરવ શાંતિ, માનસિક શાંતિ, શારીરિક શાંતિ, ગૃહશાંતિ, આત્મશાંતિ, શાશ્વત શાંતિ, દિવ્ય શાંતિ અને પરમ શાંતિ... શ્રદ્ધા અને શરણાગતિ આપણને શાંતિના સામ્રાજ્યમાં પ્રવેશ આપે છે. અમોને સર્વ દિશાઓથી સારા વિચારો પ્રાપ્ત થાય એ જ શાંતિ પ્રાર્થના છે. પૂજ્ય ગુરુદેવની આજ્ઞાનું પાલન એ જ પરમ શાંતિ છે. શાંતિનો વ્યાપ વધતો જાય, સાંસારિક વિપત્તિઓ દૂર થતી જાય અને પૂજ્યશ્રીના ચરણોમાં પરમ શાંતિ પામી શકીએ એ જ પ્રાર્થના.

ધર્મેન્દ્રભાઈ : નદીયાં સાગરમેં બહેતી હૈ, સાગર જતા હૈ મહાસાગરમેં... લેકાન યહાં મા ગાયત્રી કી ગંગા ઉલ્ટી બહતી હૈ... મહાસાગર સે ગુરુદેવ રૂપી સાગરમેં આકર હમ નદીયોંમેં બહતી હૈ. ઉલ્ટા સામ્રાજ્ય... દિન મેં કરોગે યાદ... દિન = નદી બહતી રહેગી - રાતમેં કરોગે યાદ - રાત તર જઓગે... ઔર કભી ભી યાદ કરોગે... યાદ = દયા મિલતી રહેગી... પૂજ્યશ્રી રાજ રામચંદ્રજી ઔર કૃષ્ણજી કી આતે કરતે હૈ, કૃષ્ણ યોગી હૈ... ગુરુદેવ રામચંદ્રકી તરહ રાજ ઔર કૃષ્ણ કી તરહ યોગી હૈ ઇસલિયે રાજયોગી હૈ ઔર નરનારાયણ ઇન્દ્રદેવ હૈ ઇસલિયે નરેન્દ્ર હૈ. આપ પૂર્ણ હૈ.

ભાવનાબહેન : ભગવાને કેવો સરસ શબ્દ આપ્યો છે : શાંતિ... પણ આપણને તેનો ઉપયોગ નથી આવડ્યો. શાં = શરણમાં, તિ = તૃપ્તી. ભગવાનના શરણમાં જઈ તૃપ્તી મળે તેવું... શાંતિ. શાંતિ માનસિક હોવી જોઈએ. જીવનની શરૂઆત શાંતિથી જ થાય છે પણ આપણે અશાંતિ માનીએ છીએ. એક સાધુની વાર્તા દ્વારા કહ્યું કે સૌથી પહેલું કામ તો અંતરના પાત્રને સાફ કરવાનું છે. એમાં જ્યાં સુધી લોભ, મોહ, ધુણા, કામ-ક્રોધ ભર્યા હશે ત્યાં સુધી શાંતિ નહીં મળે. અંતરનું દર્પણ સાફ કરીએ તો જ પરમાત્માનું પ્રતિબિંબ આપણને શાંતિમાં દેખાશે. આપણે રાજયોગીજીની કૃપાથી જીંદગીને સરળ માર્ગે શાંતિથી અપનાવીએ.

રીટાબહેન : શાંતિ એ આત્માનો નિજ ગુણ છે. આત્મા ખુદ પોતે જ શાંતિના સાગરપિતાની સંતાન શાંત સ્વરૂપ છે. આપણે નિજ ગુણ શોધ્યા વગર અહીં તહીં કાંકા મારીએ છીએ, જે કળિયુગી દુનિયામાં શાંતિ આપણને ક્યાંય નહીં મળે. શાંતિ પ્રાપ્ત કરવા આપણે પરમાત્માની યાદમાં તપવું પડે. જેથી કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ જેવા વિકારો તેના તાપથી તપીને દૂર થાય.

આધ્યાત્મિક કેવી, એપ્રિલ, '૯૬]

સ્નેહાબહેન : શાંતિ એટલે આપણા મનની માનસિક સમતુલા. આજે માનસિક તણાવનો રોગ સામાન્ય થઈ ગયો છે. જે અશાંતિ સૂચવે છે. તમે તમારા ચિત્તને આદેશ આપો : **Don't be upset, calm down** - તો તમારી વ્યાકુળતા ઓછી થઈ જશે અને સ્વસ્થ ચિત્તે રહેવા શક્તિમાન બનશો. અને તો આવેશમાં વેડફાતી શક્તિઓ, શરીરમાં ઉદ્ભવતી વ્યાધિઓ જેવી કે હાયપર ટેન્શન, ખી. પી. વગેરેમાંથી છૂટકારો મેળવશો. મનના ઉદ્વેગ વખતે યોગ્ય માર્ગ કાઢવાનો વિચાર માત્ર પ્રસન્નતાથી જ આવે. અશાંત થઈ જવાથી વાસ્તવિક પરિસ્થિતિમાં કાંઈ ફેર પડતો નથી. જીવનને ઉલ્લાસ અને પ્રસન્નતાથી ભરી દો.

સતીષભાઈ : ઇટાલીના સરમુખત્યાર મુસોલિનીએ ખીજ વિશ્વયુદ્ધ વખતે રાષ્ટ્રજ્નેષુ સૂત્ર આપેલું કે **"War is to man, what maternity is to woman. If you want peace, you must have a war."** એક વેપારીની શાંતિ, રોજ સાંજે ધારેલી સિલક મેળવી લેવામાં, સંસારીની શાંતિ પુત્રેષણા, ધરેષણા અને વિત્તેષણામાં પર્યાપ્ત થાય છે. પ્રત્યેક ક્ષેત્રે ભલે પરિધ બદલાયા કરે છે પરંતુ કેન્દ્ર તો સ્થિર જ રહે છે. યોગીઓ અને ગીતા, બંનેના મત અનુસાર, ઈચ્છા-એષણાનું ક્ષીણ થવું એટલે શાંતિ. જેટલા પ્રમાણમાં કામનાઓ ધરતી રહે તેટલા પ્રમાણમાં શાંતચિત્ત પ્રકૃતિ આવતી જાય છે. એક અમજીવી મજૂર કે બિખારી શાંતિનો અનુભવ કરતો હોય છે ત્યારે આરામદાયક મારુતિમાં બેસનાર અજંપાની હેન્ડમેન સાથે લઈને જ બેઠો હોય છે. જીવનનો આ વિરોધાભાસ છે. શાંતિમાં અશાંતિ કે અશાંતિમાં શાંતિ. વિજ્ઞાન સ્થૂળ શાંતિ, પદાર્થ શાંતિ અર્પવા રોજરોજ પ્રતિબદ્ધ રહ્યું છે પણ તે માનવ મન, માનવ અંતર કળી શક્યું નથી તે આશ્ચર્ય છે. જગતના નાના મોટાં સઘળાં ધર્મોએ શાંતિની હિમાયત કરી છે, શાંતિપાઠો રચેલાં છે, હિન્દુ ધર્મપ્રવાહે તો હરેક સૂત્ર પર શાંતિ કવચ પહેરાવ્યું છે. છતાંય શાંતિની શોધ, શાંતિ માટેની વિધિ, શાંતિ વડે સાધનાની ખેવના હજુ ચાલુ જ રહી છે અને રહેશે. શાંતિના સાચા અર્થ અને અનુભવ દૂર દૂર જતા જાય છે, અને માનવી શાંતિના પડછાયાથી આનંદ લીધા કરે છે. રાજયોગીની 'જીવનશાંતિ'ની સમજૂતિ ઘણી અર્થ સભર છે, મહત્વપૂર્ણ છે. જ્યારે પણ ખેવના થાય, મહત્વકાંક્ષા ઉદ્ભવે, મેળવવાની ભાવના જાગૃત થાય, કર્મ કરવાની આકાંક્ષા થાય ત્યારે તેની ક્રિયા પહેલાં જ તેની સાથે 'પરમ શક્તિ મંત્ર' બેઠી ઘો. પછી ભલે કર્મ કરો. શાંતિ અને સુખ માટેના પરિશ્રમનું ફળ સુયોગ્ય હશે. જીંદગીનો આખરી ઉત્સવ મૃત્યુ તો તમને શાંતિમાં મેળવી દેવાનો જ છે પરંતુ તે પહેલાં પણ જીવનમાં તમે શાંતિને પ્રાપ્ત થઈ જાય...રાજયોગીનું ચિંતન કહે છે કે તમે શાંતિને પ્રાપ્ત થાવ, સમર્પિત થાવ, ભાવભીતરી થાવ. એક શબ્દમાં શરણાગતિને અંતર્ગત થાવ.

૫. બહેનજી :

* જે ભીતરમાં ભાસે શાંતિ, તો સમગ્રિમાં વરતાયે શાંતિ....

* આત્મશક્તિનો છે જ્યાં આવાસ,
આત્મશાંતિનો છે જ્યાં વાસ....

શાંતિ-શક્તિનું જે થાયે મિલન

શિવ-શક્તિનું પામી શકાય અવલંબન....

* ન મળે શાંતિ, લક્ષ્મીની રૈલમછેલમાં

ન મળે શાંતિ હિમાલય તણા શિખરે

ન મળે શાંતિ, ગિરી કંઠરાઓમાં

ન મળે શાંતિ, એકાંતવાસમાં.....

મળે શાંતિ, જે હોય પવિત્રતા મન-વચન-કર્મ તણી

મળે શાંતિ જે હોય એકચતા વાણી, વર્તન વ્યવહાર તણી.....

મળે શાંતિ જે હોય સંતોષ જીવનમાં

મળે શાંતિ જે હોય ગેરહાજરી પરિપુષ્ટો તણી.....

મળે શાંતિ જે હોય પરમનું સાનિધ્ય સર્વદા.....

* શાંતિ સ્થાપવા સ્વયમ્ શાન્ત થાવું પડે.....

શાંતિ આપવા સ્વયમ્ શાન્ત સુધારવી પડે.....

શાંતિ પામવા સ્વયમ્ સમજ કેળવવી પડે.....

શાંતિ પ્રસરાવવા સ્વયમ્ શહીદ થવું પડે.....

ત્યાગ અને સેવાનો લેખ ધારણ કરવો પડે.....

પૂજ્ય ગુરુદેવ :

આંતર બાહ્ય કરો એક સમતોલ રાખો પરમને અને સંસારને.....

તન, મન આનંદિત થાશે અનુભવશે શાંતિ, શાંતિ, શાંતિ.....

શાંતિ માટે તમારે બહાર જવાનું નથી અથવા તો શાંતિ બહાર વેચાતી મળતી નથી. શાંતિ માટે તમારે અંદર અને બહાર એક જ જાતનો વાણી, વર્તન અને વ્યવહાર કરવાનો, પરમ તત્વને અને સંસારને સમતોલ રાખો. સંસારમાં રહી કાર્ય કરો પરંતુ ધ્યાન પરમ તત્વમાં આપશો. તમને તન અને મનની શાંતિ મળશે. મનની શાંતિ એટલે અંદરથી આવતો આનંદ. તનની શાંતિ એટલે જેમકે ઉનાળામાં એક ઠંડી લહર આવીને, આપણા તનને સ્પર્શીને તમને આનંદ આપી જાય છે તેવી શાંતિનો કાયમ માટેનો અનુભવ, શાંતિ મેળવવા ને રાખવા માટે આપણે પોતે જ પ્રયત્ન કરવો જોઈએ ને તે મુજબ જ પોતાનો સ્વભાવ ધરવો જોઈએ. ક્ષણિક શાંતિ થાય, પરંતુ તે શાશ્વત રહે તેવો પ્રયત્ન કરવો જરૂરી છે.

શાંતિનો અર્થ મારી દૃષ્ટિએ :

શ = શક્તિ એટલે ખાંડ, ન = નમવું-નમન કરવું, ત = તરી જવું.

ખાંડ જેવા મીઠા મધ બનીને નમતા રહો તો સંસાર સાગર તરી જશો.

॥ ॐ મા ॐ ॥

આધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૯૬]

૧૭

શાંતિ - પ્રશ્નોત્તરી

તા. ૧૦-૧૨-'૯૫ ના રોજ 'શ્રદ્ધા' કુટિરમાં થયેલ પ્રશ્નોત્તરી

[પૂજ્ય ગુરુદેવના જવાબો તેમના શાસ્ત્ર અને મંત્રો પર આધારિત]

૧. પ્ર૦ : આપે શાંતિના વક્તવ્યમાં કહ્યું કે પરમ તત્વ અને સંસારને સમતોલનમાં રાખો તો આ કેવી રીતે કરવું ?
- જ૦ : જે રીતે સંસારમાં રચ્યાપચ્યા રહો છો તેવી રીતે પરમ તત્વ માટે પણ રચ્યાપચ્યા રહો. પરમ તત્વના પલ્લામાં ભક્તિરૂપી વજન મૂકો અને સંસારમાં વ્યવહારરૂપી - બંને વચ્ચે સમતોલન કરો.
૨. પ્ર૦ : સંસારમાં અને ભક્તિમાં સરખો સમય આવે ?
- જ૦ : એવું માઈ કહેવાનું નથી પણ ૨૪ કલાકમાંથી પ્રભુ માટે સમય તો ફાળવવો જ જોઈએ. માત્ર દુઃખ પડે ત્યારે જ સમય મળે એ બરાબર નથી.
૩. પ્ર૦ : પ્રભુની ઉપાસના માટે સમય અને સ્થળ એક જ હોવાં જોઈએ ?
- જ૦ : ઉપાસના માટે ગમે તે સમય અને સ્થળ ચાલે પણ અનુષ્ઠાન કરતાં હો તો સમય અને સ્થળ સાચવો.
૪. પ્ર૦ : મનુષ્યની માનસિક સ્થિતિ ખરાબ થાય ત્યારે એમાંથી જલ્દી બહાર નીકળી જવું જોઈએ. અમેરીકન સાઈકોએટ્રીક એસોસીએશનના એક મેન્યુઅલમાં 'સર્વે' પરથી જણાવે છે કે આ માટે ઝોલામાં ઝોલા બે અઠવાડીયા સમય લાગે-ત્યાં સુધી શારીરિક અસર પણ થઈ જાય-ભૂખ વધે વજન ઘટે વગેરે...તો આ પરિસ્થિતિમાં જલ્દી બહાર નીકળવા શું કરવું ?
- જ૦ : મંત્રબંધ કરે તો શાંતિ મળે અથવા કોઈક સંતને શરણે જવ. સંતની કૃપાથી પણ જલ્દી શાંતિ મળી શકે. પરમ તત્વને શરણે જવ.
૫. પ્ર૦ : ગમે તે સંજોગમાં Adjust થવાય તો શાંતિ મળે. પુષ્પોની (સંજોગોના) માળા બનાવવાની કળા આવડી જાય તો શાંતિ પ્રાપ્ત થાય. તો આ કળા કેવી રીતે આવે ?
- જ૦ : મનને અને સ્વભાવને કેળવવો પડે...આ ખુબ અઘરું છે. કેટલાકના પગ સુધી પાણી આવે તો હાલેય નહીં. પગ ઊંચો કરીને પાણી જવા દે અને કેટલાક પાણી દસ ફૂટ દૂર હોય તો પણ ઊભા થઈ જાય...મતલબ સ્વભાવ કેળવો. આવનારી પરિસ્થિતિ માટે અત્યારથી અશાંત ન થાવ.
૬. પ્ર૦ : કોઈ પૂછે કે કેમ છો ! તો કહે શાંતિ છે ? વાસ્તવમાં શાંતિ છે કે નહીં તે જાણવાનો ઉપાય ?
- જ૦ : પોતાની કે પારકાની ? પોતાની શાંતિ તપાસવા આત્મનિરીક્ષણ કરો અને પારકાની શાંતિ તપાસવા મુખાકૃતિના અભ્યાસથી આવડત કેળવો. પણ જરૂર ન હોય તો પારકાની આવી તપાસ કરવાની ટેવ ન પાડવી.

૭. પ્રો : આપણને સારા કે નરસા 'મૂડ'નો અનુભવ થાય છે. નરસા મૂડને આધ્યાત્મિકતાથી દૂર કરી શકાતો હોય તો કયા પ્રકારની આધ્યાત્મિકતા આચરવી ?

જો : પ્રભુનું નામસ્મરણ ચાલુ કરી દો. બસ પાંચ જ મીનીટમાં મૂડ બદલાઈ જશે.

૮. પ્રો : આજકાલ લોકો શાંતિ મેળવવા દારૂ તથા નશીલી ઝીન્નેનું સેવન કરે છે. આ મનોવિકાર સુધારવા સરળ આધ્યાત્મિક ઉપચાર બતાવો.

જો : નશીલી ઝીન્નેથી શાંતિ મળતી નથી. આ તો નેગેટીવ રસ્તો છે. તે તન, મન, ધન બધું પાયમાલ કરે. આવી વ્યક્તિને કોઈ પ્રક્રિયા સુધારી ન શકે. હા, કોઈ સાચો સંત જ આવી વ્યક્તિને સુધારી શકે.

૯. પ્રો : તો આવી વ્યક્તિને સુધારવા માટે તેના હિતેચ્છુઓએ શું કરવું ?

જો : ઇષ્ટનું શરણું લેવું તથા કોઈક સંત સુધી આવી વ્યક્તિને સમજાવીને લઈ જવી...પછી સંત પર છોડી દો. આવી વ્યક્તિ જે સુધારી જાય તો અનેકોને સુધારી દેશે.

૧૦. પ્રો : સામાન્ય માણસ તકલીફ વખતે પ્રભુ-સ્મરણ કરે છે છતાંય તકલીફના વિચારો જતાં નથી તો શું કરવું ?

જો : નામ-સ્મરણ કરો—એને જરાય છોડશો નહિ. તકલીફના વિચારો આપોઆપ જશે પણ પૂર્ણ શ્રદ્ધાથી નામ-સ્મરણ કરજો.

૧૧. પ્રો : આપ કહો છો કે મંત્રજાપથી શાંતિ મળે છે તો આ શાંતિની પ્રક્રિયા સમજાવો.

જો : મંત્રજાપ કરો ત્યારે તમારા શરીરમાં ચોક્કસ સ્થાનો પરથી તરંગો પેદા થાય અને આ તરંગોથી ઊર્જા (ઇલેક્ટ્રીકસીટી) પેદા થાય. વળી જ્યારે પરમ તત્વની સામે ધ્યાન ધરો ત્યારે આંદોલનો પેદા થાય અને આ આંદોલનો તમારા મગજ દ્વારા ઝીલાય જેથી શાંતિ પ્રાપ્ત થતી જાય.

૧૨. પ્રો : ઈન્સ્ટન્ટ શાંતિ મળે તેવો સરળ ઉપાય કહો.

જો : અંતરના પ્રેમથી, સાચી શ્રદ્ધાથી નામ-સ્મરણ.

૧૩. પ્રો : નિયમિત રૂપે કરાતી ઉપાસનામાં વિઘ્ન આવે ત્યારે મન બેચેન બને અથવા અશાંત થાય ત્યારે શું કરવું ?

જો : આ આધ્યાત્મિક અશાંતિ ગણાય. આને વિઘ્ન ન ગણવું, એને પ્રભુકૃપા ગણવી. પણ આ સ્વીકારવા માટે પહેલાં મનને કેળવો...આવા વિચારોથી દૂર રહો.

૧૪. પ્રો : એવું કહેવાય છે કે માનસિક શાંતિ એટલે 'Adjust everywhere'—સારાં કાર્યો કરતાં હોઈએ અને ટીકાઓ થાય, અથવા આપણને ઉદ્વેગ કરાવે તેવું વર્તન જોવા મળે ત્યારે શાંતિ રાખવી કે Adjust થવું શક્ય નથી લાગતું તો શું કરવું ?

જો : સાઈં કાર્ય કરતાં હો તો સમાજ, સંસાર કે દુનિયા તેને સાઈં કહેશે નહીં. ખુબ વિઘ્નો આવે. તે સમયે પ્રભુસ્મરણ સાથે સહનશક્તિ કેળવો. તમે ફરી તપાસો કે સાઈં કાર્ય સાઈં અને સાચું તો છે જ ને? પછી ગભરાવ નહીં. પ્રભુકૃપા તમારી સાથે રહેશે.

૧૫. પ્ર૦ : શાંતિને ભૂમિ સાથે કે વાતાવરણ સાથે સંબંધ છે ?

જ૦ : હું માનતો નથી. મનની એકાગ્રતા હોય તો ક્યાંય પણ ફરક ન પડે.

૧૬. પ્ર૦ : કેટલાક સ્થળોનો ધાર્મિક કાર્યો માટે સ્વીકાર થતો નથી કેમકે ભૂમિમાં ઉદ્દેવેગ છે એમ કહેવાય છે તો આવું અને ?

જ૦ : ભૂમિ તો માતા છે. હું આમાં માનતો નથી ને મને અનુભવ નથી. પણ આવી ભૂમિ પર હું આવવા તૈયાર છું. હું તો ભૂતના ધરમાં જવા પણ તૈયાર છું.

૧૭. પ્ર૦ : કોઈક વ્યક્તિને અતિ ઉદ્દેવેગ વખતે લાકેશ મારવામાં આવે છે તો આવા પ્રહારથી શાંતિ મળી શકે ?

જ૦ : મને અનુભવ નથી. તેમજ આ પ્રક્રિયાનો હું ઉપયોગ પણ કરતો નથી. પણ સંવેદન-શીલતાના વાતાવરણમાં આવા અચાનક પ્રહારથી લાગણીશીલતા તૂટી જાય અને સ્વસ્થતા પ્રાપ્ત થાય એવું અને. ગાંડાઓને અપાતી Shock Treatment પણ આનો જ ભાગ હોઈ શકે.

૧૮. પ્ર૦ : ઘણીવાર આકસ્મિક પરિસ્થિતિમાં જેમકે અચાનક મૃત્યુ, આકસ્માત, ચોરી, વિયોગ વગેરેમાં માનસિક આઘાત લાગે છે. કોઈક સંવેદનશીલ વ્યક્તિ ગાંડી થઈ જાય અથવા આત્મહત્યા કરી બેસે, ત્યારે માનસિક સમતુલા જળવાઈ રહે એવી કોઈક પ્રક્રિયા બતાવો. અલબત્ત આવા સમયે તમને પણ યાદ નથી કરી શકતા.

જ૦ : ઈશ્વરનું સ્મરણ શરૂ થઈ જાય તો બચી જવાય. માટે જ ઈશ્વર-સ્મરણ ક્યારેય ન ભૂલો. આદત પાડો કે દરેક પરિસ્થિતિમાં પ્રભુ યાદ આવી જ જાય.

૧૯. પ્ર૦ : જીવનમાં સ્નાતક બનવા સુધી ત્રિમાસિક, છ માસિક કે વાર્ષિક અનેક પરીક્ષાઓ આવે. આધ્યાત્મિક જીવનમાં શાંતિના શીખર સુધી પહોંચવા માટેની પરીક્ષાઓ કઈ કઈ ?

જ૦ : પહેલું પગથીયું અહમ્નો ત્યાગ, બીજું સંતોષ, ત્રીજું સહનશક્તિ અને ચોથું બીજાને મદદ કરવાની ભાવના

(નવ સિદ્ધાંતોનો અમલ) એકેએક પગથીયું શ્રદ્ધા અને શરણાગાતથી ચઢતા જવ.

૨૦. પ્ર૦ : આપણે બીજાને કઈ રીતે શાંતિ આપી શકીએ ?

જ૦ : આપણે કોઈનું અહિંત ન કરીએ અથવા કોઈકની લાગણી દુભાય તેવું કોઈ પણ કાર્ય ન કરીએ એટલી કાળજી રાખીએ.

૨૧. પ્ર૦ : ક્યારેક સંજોગોને આધિન તમારા સુધી ન આવ્યા ત્યારે એમ લાગ્યા કરે છે કે કદાચ ગુરુકૃપા ઓછી હશે એટલે જ ત્યાં સુધી જવાતું નથી. આ સમયે મન વિહવળ બની જાય છે. તો શું કરવું ?

જ૦ : તમારી પરિસ્થિતિ તમને રોકે છે. હું તો કોઈનેય રોકતો નથી. કોઈને પણ રોકવાતું મારું કાર્ય નથી. ગમે ત્યાં રહીને સ્મરણ કરો. પણ નિરાશ ન થશો. હિંમત ન હારશો.

૨૨. પ્રો : ક્યારેક એવો અનુભવ થાય કે આજુબાજુ બધું જ શાંત છે. કોઈ અવાજ નથી અને બધાને જ આવો અનુભવ થાય તો એને નિરવ શાંતિ ગણાય ? આવું બને ?
- જો : વ્યક્તિગત આવો અનુભવ શક્ય છે પણ સમૂહને આવો અનુભવ થાય તો એ શું હશે તે વિચારવું પડે.
૨૩. પ્રો : દેવી શરણાગતિ, આધ્યાત્મ શરણાગતિ અને સંપૂર્ણ શરણાગતિમાં પાછા પડીએ તો શું કરવું ?
- જો : એક વાગ્યા પછી ગાડીને જોરથી ઉપાડવી પડે તેમ પાછા પડ્યા હો એવું લાગે તો બમણા જોરથી નામસ્મરણ શરૂ કરી દો...વધારે નામસ્મરણ કરો.
૨૪. પ્રો : પરમ તત્વ કેવી શાંતિ ઝંખે છે ?
- જો : પરમ તત્વને તો શાંતિ છે જ. પણ આપણે કર્મો પ્રમાણે શાંતિ મેળવીએ છે. કર્મના ફળથી શાંતિ કે અશાંતિ મળ્યા કરે. પરમ તત્વને આપણે શું શાંતિ આપી શકીએ ?
૨૫. પ્રો : શાંતિ એટલે શું ? ખલેલ રહિત કે ખુસ્તુમા ?
- જો : આનંદમય સ્થિતિ.
૨૬. પ્રો : કોઈકના મૃત્યુ વખતે લખીએ છીએ કે 'પ્રભુ સદ્ગતના આત્માને ચિર શાંતિ આપે'...તો આ ચિર શાંતિ એટલે શું ?
- જો : હું તો આવા કોઈ લખાણમાં માનતો નથી કારણ આ તો પ્રથા થઈ. ખરેખર તો આવા લખાણથી કોઈનેય શાંતિ મળતી નથી. એને તો કર્મના ફળનું પરિણામ જ મળે.
૨૭. પ્રો : તો કોઈકના મૃત્યુ વખતે કેવું લખાણ લખવાનું આપ સૂચવો છો ?
- જો : પ્રભુ તારા શરણમાં લેજો.
૨૮. પ્રો : મૃત્યુ પછી પળાતું મૌન કે પ્રાર્થના એને પહોંચે છે ?
- જો : માતાજીને પુછવું પડે. હું નથી માનતો કે મૃત્યુ પછી પ્રાર્થનાની અસર થતી હોય.

*

*

*

સદાય શાંતિચિત્ત પૂજ્ય શ્રી ગુરુદેવે આજની પ્રત્યક્ષીમાં શાંતિ પ્રાપ્ત કરવાના કેટલાય સુંદર રસ્તાઓ દર્શાવ્યા. દુનિયાનાં દુઃખો લઈને પણ સતત પ્રસન્ન અને શાંત રહેતા ગુરુદેવની અસ્મિતાને શત શત વંદન...કાશ ! આપણે આપણા દુઃખો સાથે પ્રસન્ન રહેવાની પ્રક્રિયા કેળવી શકીએ એવા આશીર્વાદની પૂજ્ય ગુરુદેવ પાસે યાચના.

ॐ મા ॐ

આધ્યાત્મિક કેહી, એપ્રિલ, '૯૬]

૨૧

આર્થ સંસ્કૃતિનું પુનરુત્થાન....

તલ. ૨૮-૫-૧૯૫૫ રવિવારે લંડન-વેમ્પલીમાં શ્રી અમૃતભાઈ પોપટના નિવાસસ્થાને પૂજ્ય રાજયોગીજીના સાનિધ્યમાં આધ્યાત્મિક યાત્રાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ દેશમાં બાહ્ય રીતે દેખાતું બધું જ સુખ, સમૃદ્ધિ હોવા છતાં ભીતરમાં તો દુઃખની અગનબાળા જ ભરેલી હોય છે. આનું કારણ શું? માણસ સંપત્તિ મેળવે છે પરંતુ સંતતિ ગુમાવે છે. સુસંસ્કારનો વારસો બાળકોમાં ઉત્તરોત્તર ચાલુ રાખવો હશે તો આર્થ સંસ્કૃતિને પુનર્જીવિત કરવી જ પડશે, ધર્માચરણ કરવું જ પડશે.

આ પ્રસંગે પૂજ્યશ્રીએ પોતાનું વક્તવ્ય રજૂ કરતાં જણાવ્યું કે—

લંડન તણા આંગણે, શ્રદ્ધા તણા દરવાજે
રચાયો રપમો આધ્યાત્મિક સત્સંગ
એ સત્સંગ તણા રંગમાં રંગાયા લક્તજનો
આજ પ્રેમ થકી આવકારે રાજયોગીને.

લંડનમાં હું ૧૯૮૧ની સાલમાં પહેલી વખત આવ્યો ને ત્યાર બાદ દર વર્ષે આવતો રહું છું. આ વખતે મારી લંડનની મુલાકાતનાં ૧૫ વર્ષ પૂરાં થાય છે. છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી ડિસેમ્બરમાં આવું છું આમ મારી લંડનની મુલાકાત ૨૦ વખતની થાય છે. અને આશરે લંડનની મુલાકાતના દિવસો ૪૦૫ દિવસની આસપાસ થાય છે.

માતાજીએ મને જે કાર્ય સોંપ્યું છે તે કાર્ય હું કરી રહ્યો છું. જે કે કાર્ય કરાવનાર માતાજી જ છે. હું તો એક માધ્યમ છું.

આ દેશમાં રહીને પણ તમો આ ક્ષેત્રે ડગ માંડતાં રહેશો તો તમારી ભાવિ પેઢી પણ તેનું અનુકરણ કરશે. એ રીતે તમો તમારી ભારતીય સંસ્કૃતિને જાળવી શકશો. તેમનું સદાચારી જીવન ધડી શકશો. ને એની મહેક તમારી આગળ પાછળના વાતાવરણને પણ સ્પર્શશે. જેથી તમારી સાથે બીજો જનસમુદાય પણ જોડાશે.

આપણી આર્થ સંસ્કૃતિ ટકાવી રાખવી હશે તો આપણે એ મુજબનું આચરણ કરવું પડશે. આપણી આર્થ સંસ્કૃતિમાં બહેનોને, માતાઓને ખૂબ જ માન આપવામાં આવેલ છે. અને બહેનોએ પણ તેમના પતિદેવો તરફથી પૂજ્ય ભાવની લાગણી દર્શાવેલ છે. આર્થ સંસ્કૃતિનું લગ્નબંધન એ અગ્નિ (દેવ)ની સાક્ષીએ થાય છે. તે contact લગ્ન નથી. જેથી કરીને દરેક નારીએ પોતાના પતિદેવને રોજ સવારમાં ઊઠીને પગે લાગવું જરૂરી છે. ને પતિદેવે પણ પોતે પત્નીનું રક્ષણ કરવું, માન આપવું ને

દરેક ક્ષેત્રમાં તેને સાથે રાખવી જોઈએ. માટે જે અત્રે ઉપસ્થિત છે તે દરરોજ સવારમાં પગે લાગતાં ન હોય તેમજ કાલે સવારથી જ ઊઠીને પતિને પગે લાગવાનું શરૂ કરવું ને જો પતિને 'તુ'કારથી બોલાવતા હોય તો તે પણ બંધ કરી દેવાનું.

બાળકોએ પણ દરરોજ સવારમાં ઊઠીને તેમનાં માતા-પિતાને પગે લાગવું જોઈએ અને આવું વર્તન દરેક ધરમાં કરાશે તો પેઢીની પેઢીઓ સુધી આપણી સંસ્કૃતિ જળવાઈ રહેશે. પત્નીએ પોતાનાં બાળકોનાં દેખતાં જ પતિને પગે લાગવું, જેથી બાળકોને પણ તે સંસ્કાર પડશે.

રામ લંકા ગયા હતા. બંધા એમ માને છે કે રામ સીતાને લેવા માટે લંકા ગયા. પરંતુ રામે ધાર્યું હોત તો પોતે એકલા જ જઈને સીતા માતાને લઈ આવ્યાં હોત. અગર તો હનુમાનજીને આદેશ આપ્યો હોત તો તે પણ સીતા માતાને લઈ આવ્યા હોત. પરંતુ આધ્યાત્મિક રીતે અર્થઘટન કરીએ તો રામ રાવણના અહમ્ને તોડવા માટે ગયા હતા. રાવણ શંકરનો ભક્ત હતો. વિદ્વાન તથા રાજનીતિજ્ઞ પણ હતો, પરંતુ તેનામાં અહમ્ને ભયંકર જ્વાળામુખી ભરેલો હતો. ને તે અહમ્તા જ્વાળામુખીને નાથવા માટે રામ જાતે લંકા ગયા હતા.

બ્યારે રાજયોગીનું વિદેશની ધરતી પર આગમન તમારામાં રહેલા અહમ્ને નાશ કરવાનું અને હાલમાં પ્રવર્તતા માનવરૂપી રાક્ષસોથી બચાવવાનું કાર્ય માતાજીએ સોંપેલ છે.

રામ વખતની ભૌગોલિક પરિસ્થિતિમાં તેમણે તે મુજબનું કાર્ય કર્યું, હાલમાં પ્રવર્તતી પરિસ્થિતિ મુજબ મારે કાર્ય કરવાનું છે, જે હું કરી રહ્યો છું.

ખીજી મહત્વની બાબત છે કે દરરોજ સાંજે સૂતાં પહેલાં તમે તમારાં બાળકો સાથે એસી પાંચ મિનિટ, દસ મિનિટ આરતી સ્તુતિ વગેરે દરરોજ કરો. મેં આપેલા નવ સિદ્ધાંતો દરરોજ સૂતા પહેલાં વાંચો ને મનન કરો.

આજના દિને મારી માગણી એટલી જ છે કે આપણી આર્ય સંસ્કૃતિને જળવવા પ્રયત્ન કરો ને તે પ્રમાણે વર્તો.

ખીજું, તમારામાં રહેલા અહમ્ને તોડો. તમને ખુદને તમારામાં શાંતિનો અનુભવ થશે. જીવનનો રાહ સરળ થતો જોઈ શકશો.

મારા આપ સર્વને આશીર્વાદ છે.

ધનિકોને લાલખત્તી

રાજયોગી નરેન્દ્રજી

અત્યાર સુધીમાં મારી મુલાકાતે લાખો લોકો આવી ગયા, પણ દરેકને કોઈ આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિ કે ભૌતિક સ્વાર્થ હોય જ છે. કેટલાક આવે છે ને કાર્ય સફળ થતાં જ પાછા ચાલ્યા જાય છે. ફરી પાછી કોઈ મુશ્કેલી આવે છે ત્યારે તેઓ મને શોધતા આવે છે. કેટલાક વર્ણી નિયમિત આવતા રહે છે તેમાં પણ મોટા ભાગના માનવીઓને કોઈ ને કોઈ સ્વાર્થ રહેલો જ હોય છે. સોમાંથી એ જ ટકા લોકો એવા છે, જેઓને માતાજીમાં-ઈશ્વરમાં રસ છે, આધ્યાત્મિકતામાં રસ છે.

મારા સર્વેક્ષણ મુજબ મારી પાસે જે ધનિક વર્ગ આવે છે, તેમાંથી અમુક પોતાના પૈસાના બેરે, સંપત્તિને આધારે સાંસારિક સામાજિક કાર્યો કરે છે, કરાવે છે ને સમાજમાં માન, મોભો, પ્રતિષ્ઠા, ઈજ્જત, આખર મેળવી 'હું કંઈક છું' એવા અહેસાસથી જીવન જીવે છે. મને કહેતાં ખૂબ દુઃખ થાય છે કે તેઓ આધ્યાત્મિક કાર્યો પણ પૈસાના બેરે, સંપત્તિના આધારે કરાવવા તત્પર બને છે.

આવા ધનિકોને મારી લાલખત્તી છે કે, આધ્યાત્મિક ક્ષેત્રે માનવી પૈસાથી કોઈ કાર્ય કરાવી શકતો નથી. આધ્યાત્મિક કાર્ય કરવા માટે તો શ્રદ્ધા, શરણાગતિ અને મંત્રના બળની જરૂર છે.

એક ભાઈ ૧૯૭૬થી મારી પાસે આવતા હતા. તેમની આર્થિક અને શારીરિક પરિસ્થિતિ તે વખતે નાજુક હતી. તેમણે મારી પાસે આવી તેમની હકીકત જણાવી. મેં તેમને શ્રદ્ધા અને શરણાગતિથી ગાયત્રી ઉપાસનાનો નિર્દેશ કર્યો હતો અને તેમના સુખ, શાંતિ, સમૃદ્ધિ અને શ્રેય માટે પ્રાર્થના કરી.

મેં માતાજીની શક્તિથી આધ્યાત્મિક રીતે તેમનો ખ્યાલ રાખવા માંડ્યો. મને ખ્યાલ આવી ગયો કે તેઓએ ખૂબ જ શ્રદ્ધા અને શરણાગતિથી ગાયત્રીની ઉપાસના શરૂ કરી છે અને બેદબ્બાહીનાં પરમ પુનિત ચરણોમાં બેસીને તેની કૃપા પ્રાપ્ત કરવાની પાત્રતા કેળવવા માંડી છે. તેમનાં અસત્ કર્મોનો નાશ કરવા જ ભવિષ્યમાં અંત આવી જવાનો છે. સત્કર્મોના પુણ્યનો ઉદય થવાનો છે. એને પરિણામે તેમની ઉન્નતિ હવે હાથવેંતમાં જ છે. તેમ માતાજીને વિનંતી કરીને હું તેમનામાં આધ્યાત્મિક બળ જગાડતો રહ્યો.

સમય વીતવા લાગ્યો. જેમ જેમ તેમના પુણ્યનો ઉદય થતો ગયો તેમ તેમ તેમને સુખ, શાંતિ, સમૃદ્ધિ પ્રાપ્ત થતા ગયા. સમય વહેતો ગયો તેમ તેમ તેઓ સમૃદ્ધિની છાજોમાં આખા ને આખા ડૂબી જવા લાગ્યા. સાથે જ તેમની ઉપાસના પણ ચાલુ જ હતી. તેમને માતાજીની કૃપાના એવા ને એટલા બધા અનુભવો થયા કે એનું આલેખન કરવા બેસીએ તો પાનાંની એક ધુક ભરાય.

સમૃદ્ધિના મહાસાગરમાં સહેલ કરતાં કરતાં ક્યારેક તો વિપરીત, પવન ફૂંકાય કે વાવાઝોડું આવે તે સ્વાભાવિક છે.

માણસ જીવનવાટમાં ખૂબ જ ઝડપથી પ્રગતિ કરતો હોય ત્યારે તેણે સંયમ કેળવી સાવધતા, સન્નગતા કેળવી આગળ વધતા રહેવાની જરૂર છે, જેથી પતનની ખીણમાં ગળડી ન પડાય.

માણસ જ્યારે ઈશ્વરને આશ્રયે જઈને જીવનનું સર્વ સુખ ભોગવે છે ત્યારે ઈશ્વરને પણ તેને નાણી જોવાનું મન થાય છે. તેણે પોતાનામાં દાખવેલી શ્રદ્ધા, શરણાગતિના ઊંડાણને માપવાનું મન ઈશ્વરને પણ થાય છે ને તે લીલા આદરે છે...

૧૯૭૬થી ૮૯ સુધી માતાજીએ તેમનાં તમામ કાર્યો અવિરત કર્યાં ત્યાર બાદ બન્યું એવું કે તેમણે તેમની દીકરી માટે એક મુરતિયો શોધ્યો. તેની સાથે દીકરીને પરણાવવાનું નક્કી કરીને તેઓ મારી પાસે આશીર્વાદ લેવા આવ્યા. તેમણે મારા આશીર્વાદની યાચના કરી એટલે મેં હકીકતને ધ્યાનમાં લીધી તો મને જણાયું કે તેમની દીકરી માટે આ મુરતિયો યોગ્ય નથી. આથી મેં તેમને આ લગ્ન રોકવા જણાવ્યું. મુરતિયાની અપાત્રતા વિશે પણ મેં તેમને નિર્દેશ કર્યો. મારા આ નિર્દેશથી તેઓ ખૂબ વ્યથિત થઈ ગયા. તેમની સામાજિક પ્રતિષ્ઠા આડે આવતી હતી. મેં તેમને સમજાવ્યા, પણ તેમના ગળે એ વાત ન ઊતરી. તેઓ વ્યથિત હૃદયે પાછા ફર્યા.

તેમની વ્યથાથી મને પણ ધણું દુઃખ થયું, પણ હું શું કરું? માણસે વાસ્તવિકતાનો સ્વીકાર કરતાં તો શીખવું જ જોઈએ ને! ઈશ્વરની મરજીનો સ્વીકાર ન કરીએ તો તેની શરણાગતિ સ્વીકારેલી ન કહેવાય. પણ ધણા ઉપાસકોને આ સત્ય સમજાવું નથી તેનું મને ખૂબ ઊંડું દુઃખ છે.

તેમની વ્યથા જોઈ મેં માતાજીને તેમના શ્રેય માટે પ્રાર્થના કરી.

થોડો સમય એમ ને એમ વહી ગયો.

એક દિવસ તેમના મિત્ર મને મળવા આવ્યા. મેં તેમની ખબર પૂછી. તેમણે મને જણાવ્યું :

“ગુરુદેવ, હું તેમને મળીને જ અહીં આવ્યો છું. મેં જ્યારે તેમને મારી સાથે અહીં આવવા જણાવ્યું ત્યારે તેમણે મને કહ્યું કે,

“જ્યાં સુધી મારી દીકરીનાં લગ્ન ન થાય ત્યાં સુધી હું ગુરુદેવને મળીશ નહિ. એવી મેં પ્રતિજ્ઞા કરી છે.”

તેમના શબ્દો સાંભળી મને દુઃખદ આશ્ચર્ય થયું. મને થયું કે આ તો મારી સામે નહિ, પણ માતાજી સામે બંડ છે. માએ તેમને ક્યાંથી ક્યાં લાવી મૂક્યા છે તે તેઓ ભૂલી ગયા? માણસ ઈશ્વર સાથે પણ કેટલી હદે કૃતઘ્ની બની શકે છે?

જીવનના મહાસાગરમાં ક્યારેક આવા વિપરીત પવનનો એક સુસવાટે આાવે ત્યારે તો શ્રદ્ધા અને શરણાગતિના જોરે સંયમ દાખવી સ્થિર રહેવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ તેને બદલે પોતાના રક્ષક, જીવન-વિધાતા એવા પરસેશ્વર સામે જ મનુષ્ય બંડ પોકારી ઊડે છે?

આ પરિસ્થિતિ ઉચિત નથી.

મનુષ્યના સ્વાર્થની કોઈ પરિસીમા નથી.

અધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૯૬]

૨૫

મારી પાસે આવતાં લોકોને હું તેમના પ્રશ્નો-સમસ્યાઓ પરત્વે માર્ગદર્શન આપું છું તેમાં મારો કોઈ મતાગ્રહ હોતો નથી. મને માતાજી તરફથી જે આદેશ, પ્રેરણા અને સંકેત મળે છે તે હું આગ-તુકને સમજવું છું પણ આગ-તુકને અપેક્ષિત-મનોવાંચિત માર્ગદર્શન કે ફળ નથી મળતું ત્યારે તે નિરાશ થઈ જાય છે એટલું જ નહિ, તેની શ્રદ્ધા અને શરણાગતિ પણ ડગી જાય છે. આ મનોદશા આધ્યાત્મિક દષ્ટિએ હું ઉચિત નથી સમજતો. વ્યક્તિ જ્યારે બાળક બનીને મા પાસે જાય છે ત્યારે મા તેના શ્રેયનો-હિતનો ખ્યાલ રાખે જ છે તે પ્રત્યેક ઉપાસકે યાદ રાખવું જરૂરી છે. ઈશ્વર ઉપાસકનું અહિત થવા દેતો નથી. એ સત્ય પણ કેમ વિસરી જવાય છે તે મને સમજતું નથી.

અત્રે મેં દીકરીના જે લગ્ન રોકવા જણાવ્યું તે દીકરીના હિતમાં જ હતું ને! માતાજીનો સંકેત હતો ને! અને માતાજીના સંકેતોથી-તેની લીલાઓથી તેઓ ક્યાં અપરિચિત હતા! છતાં આ વલણુ?! શું ઈશ્વર માણસનું ભૌતિક અને સાંસારિક સુખ મેળવવાનું જ માત્ર સાધન છે? શું માણસ ભૌતિકતા અને સાંસારિકતાની પ્રાપ્તિ માટે જ ઈશ્વરની શરણાગતિ સ્વીકારે છે? મને ખૂબ દુઃખ થાય છે ઉપાસકોના આવા વલણુથી. ઈશ્વરની કૃપાના, તેની શક્તિના અગણિત અનુભવો મેળવ્યા પછી પણ માનવી ભૌતિકતા અને સાંસારિકતાને મોહ છોડી શકતો નથી. એને આધ્યાત્મિકતામાં ઈશ્વરોપાસનામાં, તેની પ્રાપ્તિના પુરુષાર્થમાં કેમ કોઈ રસ નથી જાગતો કે દિલ્લચસ્પી થતી નથી!

નિઃસ્વાર્થભાવ કેળવવો ખૂબ દુષ્કર છે...

એકવાર જ્ઞાનગોષ્ઠિમાં તેમણે આ પ્રસંગ વર્ણવ્યો હતો. આ સમગ્ર પ્રસંગના વર્ણન દરમિયાન પૂ. શ્રી રાજયોગી નરેન્દ્રજીના મુખ પર ગ્લાનિની જે ગાઢ રેખાઓ વર્તાતી હતી એ ગ્લાનિ શ્રી નરેન્દ્ર દેવે નામના કોઈ મહાપુરુષની નહોતી, પણ એ ગ્લાનિ મા વેદજનની સ્વયં અનુભવતાં હોય તેમ સ્પષ્ટ અનુભવાયું. એટલું જ નહિ, આ સમગ્ર બયાન દરમિયાન પણ ગુરુદેવ શાસ્ત્રીજી નહિ, પણ મા ગાયત્રી સ્વયં આવી બોલતાં હોય તેમ અનુભવાયું. ક્યાં મંદ અને મિતભાષી શાસ્ત્રીજી અને ક્યાં તેમની વાણીનો આ જુસ્સો! આ સમય દરમિયાન સમગ્ર વાતાવરણ મા ગાયત્રીની સ્વયં ઉપસ્થિતિની પ્રતીતિ કરાવતું હતું. પૂ. શ્રીનું સમગ્ર દર્શન, તેમના અવાજનો રણકો, તેમના હાવભાવ, સમગ્ર ખંડનો પરિવેશ, વાતાવરણ, પૂ. શ્રીના સમસ્ત અસ્તિત્વમાંથી ઉપસતી આભામાં વેદજનની મા ગાયત્રીની ઉપસ્થિતિની અનુભૂતિ થતી હતી. એ કેવળ અનુભૂતિનો જ વિષય રહ્યો છે.

નવરાત્રીની અષ્ટમીએ.... પ્રત્યક્ષ ઉપસ્થિતિનો અહેસાસ કરાવ્યો.

નવરાત્રીની અષ્ટમીએ 'શ્રદ્ધા' કુટિરમાં મા ભગવતી પ્રત્યક્ષ તેના બાળ પૂજ્ય રાજયોગીજી સાથે ગરબે રમવા પધારશે જ તેવી દૃઢ શ્રદ્ધા સાથે સમગ્ર માહોલને માણુવા, ગરબે ધૂમવા અને દર્શન કરવા માટે લોકોની ભીડ જામી હતી.

ગરબાની રમઝટ જામી હતી. ગુરુદેવ હિંચકે બિરાજમાન હતા. કુટિરનું સમગ્ર વાતાવરણ આજે દિવ્ય અને ભવ્ય લાગતું હતું.

પૂજ્ય રાજયોગીજીએ સ્વરચિત ગરબા ગવરાવ્યા. પૂજ્યશ્રી ગરબાની રચના કરતી વેળાએ પોતાનો ભાવ વ્યક્ત કરતાં જણાવે છે : “તા. ૨૧-૪-૧૯૫૫ સવારે પાંચ વાગે ટોર-ટોમાં ધનસુખભાઈ ખત્રીના ઘરે હું પૂજ્ય પરવારી બેઠો હતો ત્યારે હું એકાએક ભાવ સમાધિમાં ડૂબી ગયો અને ગરબાના શબ્દો પેપર પર અંકાઈ ગયા. બહેનજીની સમક્ષ પ્રથમ વખત જ એ ગરબો મેં ગાયો, ત્યાર પછી મેં ક્યારેય આ ગરબો ગાયો નથી. ગરબાના શબ્દો છે : “લાગ્યો લાગ્યો રે મને માતનો પ્રેમ લાગ્યો.”

લાગ્યો લાગ્યો રે મને,
માતનો પ્રેમ લાગ્યો....(૨)

માત વિના તરસે આ ધરતી,
આવીને તૃપ્ત કર આ ધરતીને....લાગ્યો૦

પ્રસાદ ધરાવું કળીના લાડુનો
એલચી કેસર મહીં પધરાવું....લાગ્યો૦

ખીચડી ને માખણ કેરાં લોજન આરોગાવું
ફરસાણુમાં સેવ-ઉસળ પીરસાવું....લાગ્યો૦

તરત જ ખીજે ગરબો પૂજ્યશ્રીએ ગવરાવ્યો :

આજ આઠમ કેરી રાત....

આજ આઠમ કેરી રાત,
નેઈ તારી હું વાટ
તું આવ રમવા રે....રમવા રે૦

સોળે શણગાર તને શોભતા,
કુમ કુમ વણી તારાં પગલાં,
તું આવ રમવા રે....રમવા રે૦

તારી હાજરીની મહેક મહેક આવે
તારાં છૂપાં એ'ધાણુ આવે,
તું આવ રમવા રે....રમવા રે૦

મા-બાળની પ્રીત નથી ખાનગી
શી હરકત છે જાહેરમાં
તું આવ રમવા રે....રમવા રે૦

આધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૯૬]

આવ્યો છું બહાર હું ચોકમાં
તારા મનગમતા પોષાકમાં
તું આવ રમવા રે....રમવા રે૦

તારા વિના મારે નથી રમવું
તું આવ રમવા રે....રમવા રે૦
માડી તારાં પગલાં આવિયાં
રાજ્યોગી તારો હરખાયો
તું આવ રમવા રે....રમવા રે૦

આ બાળહઠ છે મારી

“ આ ગરબો છટા તોરતે સવારે મારાથી લખાઈ ગયો, ગવાઈ ગયો.” પૂજ્યશ્રીએ જણાવ્યું.

પાંચમી નવરાત્રિએ રાતે માતાજી સ્વપ્નમાં પધાર્યાં. અને મને જણાવ્યું કે, “ ચાલ તૈયાર થઈ જા.” હું તૈયાર થવા જતો હતો ત્યાંજ માતાજીએ લાલ રંગના કફની પાયજામે મને આપ્યાં અને પહેરવા જણાવ્યું. હું તૈયાર થઈ ગયો. માતાજી આગળ અને હું પાછળ, મારી રૂમમાંથી નીકળી મંદિરમાં આવ્યાં. હું મંદિરમાં માતાજીના ફેટાને આદત મુજબ પગે લાગ્યો. ત્યાંથી અમે ચોકમાં આવ્યાં.

માતાજી અને હું ચોકમાં મધ્યમાં ઉભાં હતાં. માતાજીએ એક તાળી પાડી. તેની સાથે જ અવકાશમાંથી ચાર ચારના ચુપમાં સોળ દેવકન્યાઓ લાલ રંગની સાડી પરિધાન કરેલાં ચાર દિશાઓમાં ગોઠવાઈ ગયાં. દિવ્ય સંગીતની સુરાવલિ તેની જાતે જ અગોચર રૂપે રેલાઈ રહી હતી.

સંગીતના તાલે માતાજી અને મેં દેવકન્યાઓની સાથે ગરબે ધૂમવા માડ્યું. દેવકન્યાઓ તેમના સ્થાને જ ઝૂમતી હતી. માતાજી અને હું જુદી જુદી પાંચ મુદ્રાઓમાં દેવકન્યાઓની વચમાં, અંદર અને બહારની બાજુ વિરૂદ્ધ દિશામાં ધૂમતાં હતાં.

થોડી વાર પછી સંગીતની સુરાવલિ બંધ થઈ ગઈ. માતાજીએ એક તાળી પાડી, દેવકન્યાઓ અવકાશમાં અદ્ભુત થઈ. આશ્ચર્યચક્રિત હું જાગી ગયો. આનંદ વિભોર હું કયાંય સુધી ખેંચી રહ્યો. પાણી પીને તાદ્ભુતતાને માણતો માણતો ફરીથી નિદ્રાધીન થઈ ગયો.

આ ડ્રેસ મેં પહેર્યો છે તેવો જ ડ્રેસ મેં માતાજી સાથે ગરબો ધૂમતાં પહેર્યો હતો.”

આજે ભક્તોની સમક્ષ સ્વપ્નમાં માતાજી અને દેવકન્યાઓની સાથે જે રીતે ગરબે ધૂમ્યા હતા તેની તાદ્ભુતતા રજૂ કરવા અને સમગ્ર પ્રસંગની દિવ્યતાને માણવા માટે ભક્ત સમુદાયને વિનંતી કરતાં જ સમગ્ર ચોક એકદમ ખાલી કરવામાં આવ્યો. ભક્તબહેનોમાંથી જ તૈયાર કરવામાં આવેલ સોળ દેવકન્યાઓ ગુરૂદેવ અને માતાજીના રૂપમાં પીન્કી (પૂજ્ય ગુરૂદેવની દીકરી) ચોકમાં ગરબે ધૂમી સ્વપ્ન સૃષ્ટિને ખડી કરી દીધી હતી.

ગાયકવૃંદ અને સર્વ ઉપસ્થિત ભક્તજનો ઘડીભર તો આત્માનંદમાં લીન બની ગયાં હતા.

તે જ રાતે ગરબાનો પ્રોગ્રામ પૂરો થતાં સહુ ભક્તો વિખરાયા પછી પૂજ્યશ્રીની રૂમમાં ચાર પાંચ ભક્તો ઉભા હતા તેમની સાથે વાત કરતાં કરતાં પૂજ્યશ્રીએ શું જોયું ? તેમના જ શબ્દોમાં સાંભળીએ :

“ મેં માતાજીના ફેટામાં બે હાથ કંઈક આપવાની મુદ્રામાં જોયાં. હું નેપકીન પલંગ પર મૂકીને દોડ્યો અને ખોખો ધરીને ઊભો રહ્યો. મારા ખોખામાં એક એક કરીને નવ મોતી માતાજીએ પધરાવ્યા અને માતાજીની પ્રત્યક્ષ ઉપસ્થિતિનો અહેસાસ સહુને કરાવ્યો.”

સૂતરના તાંતણે

‘સૂરત ટેક્સટાઈલ માર્કેટ’માં યોજાયેલો ગાયત્રી મહાયજ્ઞ

૬. સ. ૧૯૬૫ના ડિસેમ્બરની બીજી તારીખે સૂરતમાં ‘સૂરત ટેક્સટાઈલ માર્કેટ’માં પૂ. રાજયોગી નરેન્દ્રજીની નિશ્રામાં ૧૧ કુંડી ગાયત્રી મહાયજ્ઞનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે પૂ. શ્રીએ રજૂ કરેલું વક્તવ્ય અત્રે પ્રસ્તુત છે. તેમણે જણાવ્યું હતું :

સૂરત તણી ધરતી પર, સૂરત ટેક્સટાઈલ માર્કેટમાં,
રચાયો ગાયત્રી યજ્ઞ, આવો બંધુઓ વહાલા,
પૂજન કરીએ પરમ તત્ત્વનું, પરમ તત્ત્વે જ અધ્યું.
તેનો અહોભાવ પ્રદર્શિત કરીએ.

આપણે એને કશું આપવાને શક્તિમાન નથી પણ એણે જે આપ્યું છે તેનો અહોભાવ પ્રદર્શિત કરીએ છીએ :

યજ્ઞ તણી આહુતિમાં અર્પે આહુતિ દુર્ગુણો તણી
કરો સંકલ્પ પવિત્ર થાવાનો, સંસારમાં સુગંધ રેલાશે.

યજ્ઞની આહુતિ આપી, પણ શરીરમાં જે દુર્ગુણો છે તે દુર્ગુણોની આહુતિ આપો. આને સંકલ્પ કરો કે પવિત્ર થવું છે ને પવિત્ર બનવું છે તો સંસારમાં પણ સુગંધ રેલાશે.

પરમ તત્ત્વ અર્પે માનવ દેહ, માનવી અર્પે કપડાં માનવ દેહને
સફેદ સૂતર તણો તાંતણો, વણાઈને બને કાપડ.

પરમ તત્ત્વે તો માનવ દેહ આપ્યો છે, પણ ટેક્સટાઈલ માર્કેટ કપડાં આપે છે.

માનવીઓ વણાઈ જાઓ સૂતર સરીખા

જગતમાં ઐક્ય સાધી શકશો, પ્રગતિનાં સોપાન સર કરી શકશો.

જેમ સૂતરનાં તાંતણા વણાઈને કાપડ બને છે તેવી રીતે તમે બધા વણાઈ જાઓ. તમે માનવીઓ એક થઈને રહેશો તો ઐક્ય સાધી શકશો. દુનિયામાં જે કંઈ હાંસલ કરવું હશે તે કરી શકશો.

હું દર વખતે દોહરાવતો આવ્યો છું કે તમે તમારા પડ્ડરિપુને નાથો - જેવાં કે કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, મદ, મત્સર - આ છ આપણા દુશ્મનો છે. એને મહાત કરવાના છે. બીજું મન, વચન, કર્મથી પવિત્ર બનવાનું છે. પરમ તત્ત્વની શ્રદ્ધા અને શરણાગતિ સ્વીકારો. મેં આપેલા નવ સિદ્ધાંતોનું પાલન કરો. માનવતા વ્રત કરો. જે આટલું કરશો તો માનીલો કે તમે જગતમાં જીતી ગયા અને પરલોકને પામી ગયા.

જગતમાં દરેકે દરેક માનવીને કાપડની જરૂરિયાત રહે છે. કપડાં વગરનો માનવી જગતમાં સ્વીકાર્ય નથી. માનવી કપડાં થકી દેખાવમાં આકર્ષક લાગે છે. ને સૂતરના તાંતણામાંથી કાપડ બનવું તે તેનો પુરુષાર્થ છે. જેથી સૂતર આપણને સતત પુરુષાર્થ કરવાનું શીખવે છે. માટે પુરુષાર્થ કરતા રહો. સફળતા તમારા આંગણે આવી ઊભી રહેશે.

આધ્યાત્મિક કેડી, એપ્રિલ, '૬૬]

૨૯

તમે મને યાદ નહિ કરો, કારણ કે હું તો નવો છું. તમે યજ્ઞને જ યાદ કરશો:

તમે ઘેર જાઓ, યજ્ઞને યાદ કરશો.

યજ્ઞ તણી જવાળાઓ આંખવા આકાશને ઊંચે ચઢે

મુજ આશિષ આપ સર્વ સફળતાનાં શિખરોને આંખતાં રહો.

આંખતા રહો, આંખતા રહો,

અગોચર રહી રાજયોગી આશિષ અર્પતા રહે.

મારી હાજરી હોય કે ન હોય. પણ મારી આશિષ તમારા બધાંની સાથે જ છે. મારા જેવું કંઈ કામ પડે તો મને અંતરથી યાદ કરજો.

મુજ સરીખું કંઈ કામ, મુજને અંતરથી યાદ કરશો

ભાગશે સર્વ દુઃખ દર્દ તમારાં.

મને યાદ કરો ને તમારાં દુઃખ દર્દ ભાગે નહિ તો તે હઠીલાં કહેવાય :

હઠીલા હોય જે દુઃખ દર્દ, આશરો મેરા જીવનજીવને આદેશ તણો.

મારા આપ સર્વને આશીર્વાદ છે.”

સમગ્ર દિવસ દરમ્યાન કોઈક અનોખા વાતાવરણની અનુભૂતિ થતી હતી. આ યજ્ઞના ત્રણ-ચાર આયોજકો સિવાય યજ્ઞમાં ભાગ લેનાર ટેક્ષ્ટાઈલ માર્કેટના તમામ વેપારીઓ, કર્મચારીઓ પૂ. શ્રી રાજયોગી નરેન્દ્રજીનાં કાર્ય અને વ્યક્તિત્વથી અપરિચિત હતા, છતાં સૌના દિલમાં યજ્ઞકાર્યની ઉત્કટ અભિલાષા હતી. ટેક્ષ્ટાઈલ ઉદ્યોગમાં અવારનવાર આવતી આપત્તિઓમાં વેદજનની મા ભગવતીની સહાયની યાચના હતી. અને તેથી જ ટેક્ષ્ટાઈલ માર્કેટ જેવા પાર્થિવ સંકુલમાં ગાયત્રી યજ્ઞની જવાળાઓને પ્રદીપ્ત કરી-કરાવી, ગાયત્રી મંત્રોચ્ચારથી સમગ્ર વાતાવરણને સભર કરી દીધું, જેથી અલૌકિક આહલાદકતાની જે અનુભૂતિ થઈ. તેનાથી સૌના અંતર, તન, મન, પ્રાણ પરમમાં નરબોળ-તનમય થઈ ચૂક્યાં હતાં. યજ્ઞના આરંભકાળથી જ વેપારીઓ ભાઈઓ અને તેમનાં કુટુંબીઓ યજ્ઞ સ્થળે એકત્ર થઈ ગયાં હતાં. આરંભથી પૂર્ણાહુતી સુધી સૌએ સતત હાજરી આપી હતી. વેપારીઓ અને સૌ કર્મચારી ભાઈ-બહેનોનો ઉત્સાહ અનેરો હતો. એક અનોખા પરિવેશની એ અનુભૂતિ હતી.

યજ્ઞની પૂર્ણાહુતિનો સમય પણ અલૌકિક હતો. પૂ. શ્રી રાજયોગી નરેન્દ્રજીના હસ્તે યજ્ઞની પૂર્ણાહુતી થઈ હતી. તેમના વરદ હસ્તે જ પૂર્ણાહુતિનું શ્રીફળ હોમાયું હતું. આ ક્ષણે દરમ્યાન પૂ. શ્રીનું સમગ્ર રૂપ અલૌકિક ભાસતું હતું. તેમની આંખો બંધ હતી. તેમના ચહેરા પર ગુલાબી આભા પ્રસરી ગઈ હતી. ક્યારેક ક્યારેક તેમના હોઠ ફફડી જતા હતા. જાણે તેઓ માતાજી સાથે વાતો ન કરતા હોય! તેમનું મસ્તક વારેવારે ઝૂંટી જતું હતું, એ વાત સ્પષ્ટ કરતી હતી કે માતાજીની સૂક્ષ્મ ઉપસ્થિતિ હતી જ અને તેઓ સ્વયં માતાજીનાં દર્શન કરતાં હતાં. યજ્ઞના આચાર્યના મંત્રોચ્ચાર, સ્તોત્રપઠન કે ઋચા-ગાનના ધ્વનિના ગુંજરવ સિવાય સમગ્ર વાતાવરણ અને સૌ સ્તબ્ધ હતાં — માના ધ્યાનમાં, તેની ઉપસ્થિતિના પ્રભાવમાં, તેના પ્રતાપમાં.

યજ્ઞ કુંડોની રચના સીધી લીટીમાં કરવામાં આવી હતી. સમગ્ર યજ્ઞનું આયોજન પણ ખૂબ જ સરળ હતું.

卐 पूज्य राजयोगी नरेन्द्रजीने अमेरिकानो कार्ययज्ञ卐

मे - जून, १९६६

तारीख	दिवस	समय	स्थल	आयोजक	टेलिफोन नं०
१०-५-६६	शुक्रवार	—	—	—	—
११-५-६६	शनिवार	सां० ६.८	कोलोनीया, न्यु जर्सी	देवभाणा पटेल	६०८-३८८-२४६१
१२-५-६६	रविवार	६.८	"	"	"
१३-५-६६	सोमवार	—	—	—	—
१४-५-६६	मंगलवार	६.८	घटक्यु विलेज, ईलीनोईस	कांतिभाई पटेल	७०८-६८०-०८६४
१५-५-६६	बुधवार	६.८	"	"	"
१६-५-६६	गुरुवार	३.५	डेरीयन ईलीनोईस	शीलु अत्रवाल	७०८-६१०-००६२
१७-५-६६	शुक्रवार	६.८	ईवान्सविल घन्डीयाना	सुरेशभाई पटेल	८१२-४२४-३५६६
१८-५-६६	शनिवार	६.८	शेल्बीविल टेनीसी	आलुभाई पटेल	६१५-६८४-३१०१
१९-५-६६	रविवार	६.८	आन्सर्वील न्योर्जा	ईश्वरभाई पटेल	७७०-३५८-१७००
२०-५-६६	सोमवार	६.८	शार्लोट नोर्थकरोलीना	पुष्पायेन पटेल	७०४-५२७-४२१८
२१-५-६६	मंगलवार	६.८	"	"	"
२२-५-६६	बुधवार	—	शार्लोटथी वर्जनीयाभीय	—	—
२३-५-६६	गुरुवार	६.८	वर्जनीयाभीय वर्जनीया	कीरीटभाई पटेल	८०४-४२८-२६२२
२४-५-६६	शुक्रवार	६.८	वीलीयम्सबर्ग वर्जनीया	"	८०४-२२६-४६३३
२५-५-६६	शनिवार	—	—	—	—
२६-५-६६	रविवार	६.८	युनीयनसीटी न्युजर्सी	रतीलाल भिस्त्री	२०१-८६५-७२८२
२७-५-६६	सोमवार	६.८	"	"	"
२८-५-६६	मंगलवार	६.८	"	"	"
२९-५-६६	बुधवार	६.८	"	"	"
३०-५-६६	गुरुवार	६.८	"	"	"
३१-५-६६	शुक्रवार	६.८	कोलोनीया न्युजर्सी	देवभाणा पटेल	६०८-३८८-२४६१
१-६-६६	शनिवार	६.८	"	"	"
२-६-६६	रविवार	६.८	न्युर्योक ,,	दीनेश कायस्थ	७१८-८४३-१४३६
३-६-६६	सोमवार	—	—	—	—
४-६-६६	मंगलवार	—	—	—	—
५-६-६६	बुधवार	—	न्यु जर्सीथी लंडन	—	—

आध्यात्मिक केही, अप्रिल, '६६]

卐 અમેરિકાનો કાર્યયજ્ઞ : ઓગસ્ટ-૧૯૯૬ 卐

૫-૮-૯૬	સોમવાર	—	લંડનથી ન્યુ જર્સી	—	—
૬-૮-૯૬	મંગળવાર	૫.૮	કોલોનીયા ન્યુ જર્સી	દેવબાળા પટેલ	૯૦૮-૩૮૮-૨૪૬૧
૭-૮-૯૬	બુધવાર	૫.૮	"	"	"
૮-૮-૯૬	ગુરુવાર	૫.૮	"	"	"
૯-૮-૯૬	શુક્રવાર	૫.૮	ઈલક્યુ વિલેજ ઈલીનોઈસ	કાંતિલાલ પટેલ	૭૦૮-૯૮૦-૦૮૬૪
૧૦-૮-૯૬	શનિવાર	૫.૮	"	"	"
૧૧-૮-૯૬	રવિવાર	૫.૮	કોલોનીયા ન્યુ જર્સી	દેવબાળા પટેલ	૯૦૮-૩૮૮-૨૪૬૧
૧૨-૮-૯૬	સોમવાર	—	ન્યુ જર્સીથી લંડન	—	—

卐 ઈંગ્લેન્ડનો કાર્યયજ્ઞ : ઓગસ્ટ-૧૯૯૬ 卐

૧૩-૮-૯૬	મંગળવાર		લેસ્ટર		
૧૪-૮-૯૬	બુધવાર		લેસ્ટર		
૧૫-૮-૯૬	ગુરુવાર		લેસ્ટર		
૧૬-૮-૯૬	શુક્રવાર	૪.૭	લેસ્ટર	પ્રદીપ વડેરા	૦૧૧૬-૨૩૫૪-૬૧૧
૧૭-૮-૯૬	શનિવાર	૪.૭	"	"	"
૧૮-૮-૯૬	રવિવાર	૪.૭	"	"	"
૧૯-૮-૯૬	સોમવાર				
૨૦-૮-૯૬	મંગળવાર				
૨૧-૮-૯૬	બુધવાર				
૨૨-૮-૯૬	ગુરુવાર				
૨૩-૮-૯૬	શુક્રવાર	૪.૭	વેમ્પલી લંડન	અમૃતલાલ પોપટ	૦૧૮૧-૯૦૨-૩૦૨૯
૨૪-૮-૯૬	શનિવાર	૪.૭	"	"	"
૨૫-૮-૯૬	રવિવાર	૪.૭	"	"	"
૨૬-૮-૯૬	સોમવાર	૧.૨	કોચડન લંડન	જ્યોતિબેન પરમાર	
૨૭-૮-૯૬	મંગળવાર				
૨૮-૮-૯૬	બુધવાર				
૨૯-૮-૯૬	ગુરુવાર				
૩૦-૮-૯૬	શુક્રવાર		લંડનથી મુંબઈ		
૩૧-૮-૯૬	શનિવાર		મુંબઈથી અમદાવાદ		

નોંધ : પ્રોઆમની વધુ વિગત સંપર્ક કરવો :

અમેરિકા માટે : દેવબાળા પટેલ - ૯૦૮-૩૮૮-૨૪૬૧

ઈંગ્લેન્ડ માટે : પ્રદીપ વડેરા - ૦૧૧૬-૨૩૫૪-૬૧૧

નિત્ય-સ્મરણ

રાજયોગી હે ! દિવ્યયોગી હે !
માતયોગી હે ! નાથયોગી હે !

પ્રભાત :

નિત્ય મમ ઉદે આપ હો ઉદય, નરેન્દ્રમય સકલ નવપ્રભાત હો,
સુરભિમય ઉષા પુનિત મંગલા, નાથ સ્મરણથી થાય ઉજ્જ્વલા....રાજયોગી૦

મધ્યાહન :

હો પ્રખર સ્વિ મધ્ય ય્યોમમાં, આપનું સ્મરણ રામ-રામમાં,
પૂર્ણ તેજ તવ હો હૃદય વિશે, લોચનો ઠરે નાથ ત્યાં દીસે....રાજયોગી૦

સંધ્યા :

પશ્ચિમે ઢળી સૂર્ય આથમે, ચરણવંદના નાથની ગમે,
પરમશક્તિને એ જ પ્રાર્થના, મુજ હૃદય વસો માત વત્સલા....રાજયોગી૦

રાત્રિ :

રજનીએ સદા નાથ રક્ષણે, નયનમાં સપન આપના હળે,
તિમિરઘન લલ્લે હોય શર્વરી, સુદમ આપના સાનિધ્યથી ભરી....રાજયોગી૦

નિત્ય :

અધર પર રહે નામ-માધુરી, નયનમાં રમે રૂપ-માધુરી,
હૃદયથી વહે પ્રેમ-માધુરી, પૂર્ણ નાથને માધુરી લીલા....રાજયોગી૦

— મુંબલ દવે

સમાચાર

- * તા. ૬-૫-૧૯૬૬ થી તા. ૧૦-૬-૧૯૬૬ સુધી પૂ. ગુરુદેવનો કાર્યયત્ર હોવાથી તા. ૬-૫-૧૯૬૬ થી તા. ૧૬-૬-૧૯૬૬ સુધી 'નીલોષા' અંધ રહેશે. તા. ૧૭-૬-૧૯૬૬ થી 'નીલોષા' પર મુલાકાત ચાલુ થશે.
- * તા. ૫-૮-૧૯૬૬ થી તા. ૨૮-૮-૧૯૬૬ સુધી પૂ. ગુરુદેવનો અમેરિકા-ઇંગ્લેન્ડનો કાર્યયત્ર હોવાથી તા. ૨-૮-૧૯૬૬ થી તા. ૧-૯-૧૯૬૬ સુધી 'નીલોષા' અંધ રહેશે.
તા. ૨-૬-૧૯૬૬ થી 'નીલોષા' પર રાખેતા મુજબ પૂ. શ્રીની મુલાકાત ચાલુ થશે.
- * ઈંગ્લેન્ડના પ્રોગ્રામ માટે શ્રી પ્રદીપ વડેરા - જ્ઞાન નં. (૦૧૧૬) ૨૩૫૪-૬૧૨ નો સંપર્ક સાધવો.
- * તા. ૩૦-૭-૧૯૬૬ ને મંગળવારના રોજ ગુરુપૂર્ણિમા છે. સવારે ૯ થી બપોરે ૧ વાગ્યા સુધી પૂ. શ્રીના દર્શનનો લાભ મળશે.
સ્થળ : પી. જી. મહેતા મેમોરિયલ હોલ, શંકર આશ્રમ સામે, દિવાન અલ્લુભાઈ પ્રાથમિક શાળા સામે, નારાયણનગર રોડ, રાજનગર બસ સ્ટેન્ડ પાસે, પાલડી અમદાવાદ-૭
- * તા. ૭-૯-૧૯૬૬ના રોજ પૂ. ગુરુદેવ રાજયોગી નરેન્દ્રજીનો જન્મદિવસ છે. સવારે ૯ થી બપોરે ૧ વાગ્યા સુધી પૂ. શ્રીના દર્શનનો લાભ મળશે.
સ્થળ : પી. જી. મહેતા મેમોરિયલ હોલ, શંકર આશ્રમ સામે, દિવાન અલ્લુભાઈ પ્રાથમિક શાળા સામે, નારાયણનગર રોડ, રાજનગર બસ સ્ટેન્ડ પાસે, પાલડી, અમદાવાદ-૭

*** મારા જીવનનાં નવ સૂત્રો ***

- (૧) ઇષ્ટમાં સમ્પૂર્ણ શ્રદ્ધા અને શરણાગતિ રાખવી. (૨) નિઃસહાયને સહાય કરવી.
- (૩) દુઃખીઓનાં દિલનાં આંસુ લૂછવાં. (૪) ઠાઠની ઇર્ષ્યા કરવી નહિ. (૫) ઠાઠની સાથે વિશ્વાસઘાત કરવો નહિ. (૬) પરનિન્દાથી દૂર રહેવું. (૭) પુરુષાર્થને અમતા આપી સતત કાર્યશીલ રહેવું. (૮) નિઃસ્વાર્થ સેવા કરવી. (૯) અહમનો ત્યાગ કરવો.

— રાજયોગી નરેન્દ્રજી

૭૭, 'શ્રદ્ધા', યોગેશ્વરનગર સોસાયટી, ભટ્ટા પાસે, અંજલિ સિનેમા પાછળ,
વાસણા, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૭

પૂ. રાજયોગી નરેન્દ્રજીની મુલાકાત

- * આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિથી ત્રસ્ત કોઈ પણ વ્યક્તિ જ્ઞાતિ, જાતિ કે સમ્પ્રદાયનાં બંધનો સિવાય, વિનામૂલ્યે પૂ. રાજયોગી નરેન્દ્રજીની મુલાકાત લઈ, માર્ગદર્શન મેળવી શકે છે. પૂજ્યશ્રીની પ્રત્યક્ષ મુલાકાત શક્ય ન બને તો પણ દરરોજ અડધો કલાક પરમ શક્તિ મંત્રજાપને જીવનના અનિવાર્ય દૈનિક કાર્યક્રમમાં વણી લેજો.

મુલાકાત સ્થળ : 'નીલોપા' બંગલો, ત્રિમૂર્તિ સોસાયટી, ગવર્નમેન્ટ પાંચ બંગલા પાસે,
ગુલમોર ફ્લોરસ પાછળ, ગુલબાઈ ટેકરા, અમદાવાદ-૧૫.

સમય : બપોરના ૧૨-૦૦ થી ૨-૦૦ (૧૦૧ વ્યક્તિને મુલાકાત)

શનિ-રવિ તથા જાહેર રજાના દિવસે બંધ.

- * પૂ. રાજયોગી નરેન્દ્રજી આપના પત્રો વાંચે છે, પરંતુ લેખિત જવાબ પાઠવતા નથી.
- * શારીરિક-માનસિક તકલીફવાળા દરેક વ્યક્તિએ સ્વચ્છ કરેલી બે ચમચી મેથી અને બે ચમચી રાઈ એક મહિના માટે અભિમંત્રિત કરાવવા સાથે લાવવાં જરૂરી છે. પાણીની બાટલી સાથે લાવવી જરૂરી નથી.